Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.
Телефон: BErgen 4-0807, 4-0237
Телеф. УНО: BErgen 4-1016

РІК LX. Ч. 103. ДЖЕРЗІ СИТІ І НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 24-го КВІТНЯ 1952. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS No. 106. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, APRIL 24, 1952. VOL. LX.

НОВА АТОМОВА БОМБА ВИБУХЛА В ПРИЯВНОСТІ ВІЙСЬКА

Юка Флат, у стейті Арізона. — Більша своєю силою атомова бомба ніж ті, що їх скинено на японські міста Гірошіму й Нагасакі з кінцем другої світової війни, була спущена на землю на тутешнім пробнім полі в год. 9:30 ранку за тихоокеанським часом, тобто в год. 12:30 вполудне за східнім часом. Її спущено з літака з висоти 32,000 стіп і вона вибухла у віддалі 3,000—3,500 стіп над пісковою пустелею. На її вибух чекало коло 2,100 вояків, похованих у лисячих норах і окопах у віддалі чотирьох миль від приземного місця вибуху („приземного зера"). тобто того місця, над яким розірвалася бомба в повітрі. Досі ні разу не були поставлені люди у такій близькій віддалі від місця вибуху підчас вправ. Крім того спущено парашутистів на місце вибуху негайно після даного знаку, що нема небезпеки від радіовання. Мільйони осіб в цілій країні мали нагоду приглядатися вибухові крізь телевізійні апарати, щоб оглянути це жахливе видовище. На телевізії можна було чути теж голос фахівця д-ра Гелен Е. Фелта, що повідомляв слухачів і видців з віддалі яких три четвертих милі про поодинокі фази вибуху. Вибухові приглядалося понад 200 представників преси, радія й телевізії. Вони були уставлені у віддалі 10-11 миль на відкритих горбках і могли вперше передати своїм органам точні описи такого вибуху. На світлинах, які поміщені в газетах, можна побачити знаний вже повибуховий дим у вигляді гриба, а крім того, якісь світляні смуги в прямовіснім напрямку. Кореспонденти твердять, що сила вибуху найновішої атомової бомби може рівнятися силі вибуху 25,000 тонн ТНТ, тобто найсильнішого досі звісного вибухового матеріялу. Щодо світла, яке появилося під час вибуху, то його порівнюють з світлом цілої сотні сонць. У повітрі можна було завважити різнородні хвилі, які одначе не спричинили жадної шкоди. Знавці з комісії атомової енергії твердять, що найновіша бомба це одна з чергової тактичної зброї, готова для вжитку на полях боїв.

Краєва Дорадча Рада одобрює політику Трумана в справі сталевої промисловости

Вашингтон. — Під час двадцятимінутової особистої присутности президента Трумана на нарадах Краєвої Дорадчої Ради для Політики Мобілізації, рада одобрила його становище в справі захоплення сталевих підприємств. Таке одобрення може потягнути за собою підвишку платні для робітників у сталеварнях до висоти $21\frac{1}{2}$ ц. на годину, згідно з рекомендацією Ради Стабілізації Платні. Одобрення прийшло впродовж трьох годин після того, як у Сенаті відкинено другу спробу заборонити президентові робити видатки на виповнення наказу захопити й адмініструвати сталевими підприємствами. Щоб така заборона була правосильна, Сенат мусів би ухвалити її двома третинами голосів. Теперішнє голосування виявило 47 голосів за заборону, а 29 голосів проти, отже забракло чотири голоси до кваліфікованої більшости. Ухвала Сенату попереднього дня відносилася тільки до специфічного приділу висотою $2,610,000, а теперішня торкається всіх фондів загально.

У Палаті Репрезентантів появилася резолюція з домаганням поставити президента Трумана під Конституційний суд („імпічмент") за поламання ним Конституції, якого президент допустився тим, що захопив сталеву промисловість.

Вислід правиборів у Ню Йорку й Пенсилвенії

Генерал Двайт Д. Айзенгавер, як кандидат на найменування з Републиканської партії, дістав підтримку великої більшости голосів під час партійних правиборів, що відбулося в Ню Йорку у вівторок. Нюйорський стейт дає 90 голосів на Краєвій Конвенції і тому він дуже важливий в партійних розрахунках. Демократи не дуже спішилися брати участь у правиборах своєї партії з уваги на брак відповідного кандидата, бо ім'я Аверела Гарімана як кандидата зголошено дуже пізно. У стейті Пенсилвенія на першому місці серед републиканців втримався ген. Айзенгавер з 150,876 голосами, на другому Гаролд Стассен з 19,684, а на третьому сен. Тефт з 12,702 голосами. З Демократичної партії дістав найбільшу підтримку сен. Естес Кіфовер, бо 3,190 голосів.

Заспокоєння серед в'язнів-бунтівників

Джаксон, Міш. — Керівництво в'язниці, де вибухнули криваві заворушення в'язнів, погодилося виконати всі одинадцять домагань в'язнів. Керівник цієї в'язниці заявив репортерам, що він особисто розгляне всі скарги в'язнів, зокрема ті, що торкаються жорстокости в'язничної сторожі. Він висловив припущення, що небезпека для тих сторожів, що опинилися в полоні у бунтівників, тепер значно зменшилась. В'язні домагаються приречення, що ніодин з 2,500 бунтівників не буде покараний за участь в заворушеннях.

ГАРІМАН КАНДИДАТОМ З ДЕМОКРАТИЧНОЇ ПАРТІЇ

Вашингтон. — Директор Взаємної Безпеки, В. Аверел Гаріман, формально проголосив, що він є „діючий кандидат" на найменування його кандидатом від Демократичної партії. Він вважається за мешканця нюйорського стейту і оповістку про свою кандидатуру оприлюднив в формі подяки для провідників Демократичної партії цього стейту за те, що вони почали рух за організацію загально-краєвого комітету з гаслом „Гаріман на найменування кандидатом". Провідники, що започаткували такий рух, це сен. Герберт Г. Лімен, конгресмен Д. Рузвелт. Заявляючи, що він буде змагати до продовження політики Трумана й Рузвелта, Гаріман, звісний промисловець і ветеран-урядовець на різних становищах, сказав: „Я покірно свідомий велетенських відповідальностей, сполучених з таким рішенням. Я прийшов до такого рішення, бо це моє переконання, що в поточнім році ми зустрічаємося з справами, які матимуть глибоке значення для майбутности нашої країни й цілого світу. Нам треба боротися за втримання й поширення поступу зробити Америку ліпшою і втримати в світі мир, як це було за часів Демократичної адміністрації Франкліна Рузвелта й Гері Трумана". Гаріман прочитав свою заяву представникам радія, телевізії й преси.

ПОВІДЬ У ВИСКАНСИН

Води „ріки старої людини" — Міссіссіпі залили оселю Прері Ду Чайен у Висканснн. Поодинокі доми, підмулені водою, почали валитися. Ціла околиця була евакуована. Тимчасом теж води ріки Мізурі, зближаючись до Кензас Сіти, збільшилися до своєї рекордової величини.

З.У.А.Д.К. ВЗЯВ ЗНОВУ УЧАСТЬ В МІЖНАРОДНІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ

Ню Йорк. — В днях від 16. до 22. квітня відбулася в головній квартирі Об'єднаних Націй третя з черги Міжнародна Конференція не-урядових організацій, заінтересованих в іміграції. Конференція відбувалася під наглядом генерального секретаріяту Об'єднаних Націй та Міжнародної Організації Праці. В ній взяли участь всі визнані урядом американські допомогові агенції, як теж представники подібних організацій з Канади, Австралії, Британії, Франції, Бельгії, Індії, південно-американських країн та представники Католицької Акції з різних европейських країн. Між американськими організаціями був теж Злучений Український Американський Допомоговий Комітет, репрезентований його екзекутивним директором, д-ром В. Галаном. Головним предметом нарад були проблеми перенаселених країн, як теж справи скитальців та їх переселення. Окремо обговорювано справу розбиття переселенням родин. Під час дискусії представниця Тимчасової Міжнародної Комісії Переселення (наслідниці колишнього ІРО), п-ні Марджорія Бредфорд з Женеви, висловилася з великим признанням про участь ЗУАД Комітету і його Европейського Представництва в переселенчій акції. Представник ЗУАДКомітету мав можність познайомитись з численними американськими і закордонними представниками та передати їм відповідну інформативну літературу.

Створення сенатської комісії для справ НАТО

Вашингтон. — Сенатська Комісія Закордонних справ вирішила створити дванадцятичленну понадпартійну комісію для розгляду відносин між ЗДА й іншими тринадцятьома членами Організації Північно-Атлантійського Пакту. Створення такої комісії виявилося необхідне з огляду на все складніше положення в Европі, де діють найрізніші течії та змагання серед учасників Пакту. Існування такої Комісії згідне з бажанням державного секретаря Дін Ачесона та численних американських організацій. Певна теж підтримка цієї Комісії з боку европейських учасників НАТО, що прагнуть поширення пакту в економічній, соціяльній та культурній ділянках.

Наближається кінець підвальним мешканням

Ню Йорк. — Нюйоркський комісар здоров'я розпочав акцію припинення дотеперішніх звичаїв винаймання підвальних приміщень, як житлової площі. Комісар заявив, що деякі власники домів отримують більше як 200 долярів місячно за винаймання під мешкання малих комірок в нездорових темних підвалах. Таке поступовання порушує санітарні приписи й далі продовжуватись не може. Вже розіслано попереджальні листи до 40,000 власників домів у Ню Йорку, що не виконують санітарних приписів. Комісар зазначив, що відомі випадки, коли льох для вугілля, винаймається для життя за кільканадцять долярів місячно. Часто на кілька таких підвальних мешкань, є лише один водотяг й туалета. Місто попіклується переселюванням пожильців з підвалів у добрі мешкання, з тим, що звільнені від людей підвали не вільно буде знову винаймати. Окремо буде вирішуватися, чи спірне приміщення є підвал, чи партерове (бейзмент) мешкання. Комісія, що рішатиме ці справи буде вважати, що приміщення, яке більш як на половину своєї висоти є нижче рівня землі, є підвал. Дотеперішні обслідування виявили, що найбільше замешканих підвалів є в Гарлемі (муринська дільниця Ню Йорку). У східній частині міста, 97 підвалів, в обслідуваних досі 740 будинках, були пристосовані для житла людини.

Не радять надіятися чуда від протитуберкулічного ліку

Ню Йорк. — На весняній конференції Товариства Допомоги Стейтовим Добродійним Установам в готелі Статлер, присвячено багато уваги новому протитуберкулічному лікові, щоб точно з'ясувати його діяння. Д-р Карл Мушенгайм, професор клінічної медицини, висловив думку, що придатність цього ліку, це радше справа здогаду ніж певности. Він переповів вислід вживання нового ліку вісімдесятьма пацієнтами в його шістьох шпиталях і ствердив таке: „Я думаю, що з дотеперішніх, ще скупих, публікацій і з нашого обмеженого клінічного досвіду, можна завважати, що, хоч уже багато про цей лік знаємо, то ще більше не знаємо. Хоч і було помітне поліпшення в більшім або меншім ступені в більшій частині випадків, і ще не можна було завважати „клінічного звороту взад", то ще не можна, на підставі нашого досвіду, заявити, що таких поворотів не буде" — пояснював лікар.

ПРЕЗ. ТРУМАН СХВАЛЮЄ КОНСТИТУЦІЮ ДЛЯ ПОРТО РІКО

Вашингтон. — Президент Труман звернувся до Конгресу за сприйняття конституції для комонвелту Порто Ріко, на підставі якої ця дотеперішня посілість Злучених Держав дістає самозрядування в найширших розмірах, одначе не таких, як мають американські стейти. Це теж не є повна незалежність, які діставали досі деякі посілості. Передаючи цю конституцію Конгресові, президент зазначив, що це взірець уряду, який може забезпечити остров від комуністичної тиранії, а водночас зажити свобідно, користуючися засадами самовизначення.

Конституція була випрацьована самими порторіканцями і ухвалена загальним голосуванням 373,594 голосами проти 82,877 дня 3 березня. Цю конституцію назвав президент „дистильованою конституцією ЗДА" та чартерів 48 американських стейтів. У зверненні до Конгресу Труман посвідчив, що вона згідна з Федеральною Конституцією і з Публічним Законом 600 з липня 1950 р., який уповажнює завести конституційний лад в Порто Ріко. Д-р А. Фернос-Ізерн, резидуючий комісар Порто Ріко, який має право промовляти в Палаті Репрезентантів, зголосив резолюцію за схвалення нової конституції. У Сенаті подібну резолюцію зголосив сен. Джозеф К. О.Магоні. Якщо Конгрес одобрить конституцію, тоді Порто Ріко перестане бути американською посілістю, а стане напів-самостійною країною, урядом, складеним на лад стейтових урядів.

Совєти відкидають торговельний договір з Норвеґією

Осльо, Норвеґія. — Совєти відкинули норвезьку пропозицію трирічного торговельного договору з країною фіордів. Це совєтське відкинення довшого торговельного договору сталося тоді, коли в Москві на Міжнародній Господарській Конференції Совєти розпиналися за тим, щоб спонукати світ до живої торговельної виміни між Сходом і Заходом. — Совєти радніше заключили б з Норвеґією тільки короткотерміновий торговельний договір на 12 місяців. Норвезько-совєтський договір в нічому не нарушує обмежень, що їх пропонують ЗДА в торгівлі з комуністичними країнами, бо він обмежувався б тільки до виміни норвезьких рибних продуктів за совєтське збіжжя. При цій нагоді дописувач „Ню Йорк Таймса" повідомляє, що норвезький комуністичний щоденник „Фріґетен" вірно служить Совєтам і недавно протестував проти того, що норвезька преса називає Совєти „Союзом Народів". комуністичний часопис каже звати совєтську тюрму народів просто „Совєтським Союзом."

Катинь ділом Совєтів — зізнають німецькі свідки

Франкфурт, Німеччина. — Перед Комісією Палати Репрезентантів ЗДА зізнавали дальші два німецькі свідки в справі злочину в Катині. Совєти подали в своїй заяві про масакру польських старшин у Катині, що саме ці німецькі старшини були виконавцями в катинському злочині. Бувший полковник Фрідріх Аренс зізнав, що його не було в Катині тоді, коли Совєти влітку 1940 року поповнили свій злочин масової масакри полонених польських старшин. Бувший генерал Рудольф фон Герсдорф, що був начальником військової німецької развідки на тому відтинку фронту в 1941 році, зізнав, що він дістав свідчення від мешканців із околиці Катиня, що Совєти привезли польських старшин в червні 1940 року до Катиня. Генерал фон Герсдорф зізнавав далі, що він був назначений німецькою командою переводити викопування змасакрованих трупів совєтського злочину на весну 1943 року.

Пропозиція морського шляху до великих озер заплутана в Сенаті

Вашингтон. — Законопроєкт, який мав би погодити інтереси Канади й Злучених Держав у справі морського шляху рікою св. Лаврентія від Атлантику до серця американського суходолу через Великі Озера, зреферувала сенатська комісія в повнім Сенаті, одначе без рекомендації для його прийняття. Після того, демократична комісія політики не поставила його на календарі між пильними справами, а провідник більшости, сен. Ернест В. МекФарланд, висловив думку, що цей проєкт ледве чи діждеться уваги в теперішнім Конґресі. З цим проєктом злучений видаток висотою 180 мільйонів долярів на відкриття Великих Озер для плавби великим морським кораблям через побудову нового каналу на американськім боці коло Міжнародного Водопаду коло Массена.

Бурхливе Закінчення Ради Союзників в Японії

Токіо. — Рада Союзників зорганізована перед шости роками як дорадче тіло найвищого союзного командування в Японії закінчила своє існування бурхливим засіданням, на якому представник Совєтів, майор генерал А. П. Кісленко, виголосив роздратовану промову і в ній обвинувачував ЗДА, що вони своєю політикою перемінили Японію в „мостовий причілок" ЗДА на Далекому Сході. Він твердив, що згідно з договором про взаємну безпеку між ЗДА і Японією, який дозволяє ЗДА на утримування американських військових баз в цій країні, ніщо не змінилося і „Японія буде і надалі окупованою країною з усіми неґативними наслідками окупації для державної незалежности та суверенности". Цю промову ген. Кісленко виголосив на те, щоб викликати відповідний відгомін у Японії, хоч Совєти і надалі залишаються в воєнному стані з країною мікада. Ген. Кісленко обвинувачував ЗДА в ремілітаризації Японії, в звільненні воєнних злочинців та в переслідуванні „демократичної преси", маючи на думці бувшу комуністичну газету Акагата (Червоний прапор).

Концерт Дарії Каранович в Тавн Гол

Піяністка Дарія Гординська-Каранович, яка в січні ц. р. прибула до ЗДА, виступає з власним концертом у Тавн Голі, 18 травня ц. р. У багатій програмі концерту, який відбудеться заходами американських музичних кіл, будуть відіграні твори Баха, Шуберта, Брамса, Шопена, Маркса, Сука, Зидера, Генніга і Нижанківського. Це буде перший публічний виступ нашої піяністки в ЗДА, відомої із своїх численних концертових виступів особливо на естрадах Відня і Зальцбурга (Моцартеуп). Її недавні виступи з Квартетом Віденської фільгармонії були широко відзначені австрійською пресою.

ВЕЛИКОДЕРЖАВИ ПРИГОТОВЛЯЮТЬ ДЕКЛЯРАЦІЮ ДЛЯ ЕВРОПИ

Вашингтон. — Три західні великодержави: Злучені Держави Америки, Британія і Франція приготовляють нову спільну декларацію, що проголошуватиме принципи ґарантій для Західної Европи, зокрема щодо збереження европейської армії. Іншими словами, західні великодержави ґарантуватимуть европейській армії негайну військову допомогу на випадок війни, як теж з другого боку ґарантуватимуть, що жадна країна, — яка бере участь в цій армії, не матиме права з неї виступити чи однобічно звільнитися від перебраних обов'язків. Ця декларація буде проголошена вкоротці після підписання мирового контракту між Захіно-Німецькою Федеративною Республікою та західними великодержавами, на підставі якого Німеччина буде привернена її суверенність. — Договір мав би бути підписаний вже в половині травня. Ціллю приготовлюваної декларації буде насамперед запевнити Францію, що Західна Німеччина, включена тепер в европейську оборонну спільноту та на тій підставі ремілітаризована, не матиме права виступити з тої спільноти і озброюватись „на власну руку", що могло б знову загрожувати Франції. З дотеперішніх інформацій ще не виходить ясно, чи декларацію підпишуть всі три західні великодержави, чи тільки ЗДА і Британія. Здогадуються тільки, що Франція прилучиться до декларації, що надасть їй характеру не так військово-політичних ґарантій, як радше проголошення принципів відносно положення в Европі. Довкола цих справ концентрується тепер дипломатична акція в західних столицях. — Державний секретар Ачесон заявив вчора на пресовій конференції, що Злучені Держави „глибоко заінтересовані" у вдержанні европейської оборонної спільноти в цілості. — Франція, крім того, хотіла б мати теж запевнення, що Злучені Держави залишать війська в Европі та після підписання контракту з Німеччиною. Проте, ця справа вже належить до Конґресу і тому уряди, які приготовляють заповіджену декларацію, не можуть вирішити ані сили американських військ, ані часу, впродовж якого ті війська мали б залишитися в Европі. —

Аліянти і німці приспішують справу договору

Бонн, Німеччина. — Аліянтські представники і західно-німецький канцлер д-р Конрад Аденауер роблять все можливе, щоб приспішити обговорення і встановлення подробиць мирового контракту між західними великодержавами і федеративною західно-німецькою республікою, на підставі якого Німеччині буде привернена суверенність за ціну її участи в західній обороні. Принципи того договору встановлено і узгіднено вже раніше між міністрами закордонних справ заінтересованих країн. На вчорашніх нарадах канцлер Аденауер без довших дебат погодився на аліянтські домагання, щоб вони мали право анґажувати добровольчі німецькі робітничі батальйони для праці при аліянтських збройних силах, що на підставі договору матимуть право залишитись на німецькій території.

Полонені комуністи в Кореї приміщені в нових таборах

Токіо. — Командування Об'єднаних Націй поінформувало комуністичних представників на переговорах в Панмунджомі в справі перемир'я в Кореї, що полонені китайці і північні корейці, задержані досі в одному величезному таборі на острові Кодже, були перенесені на континент і розміщені в шістьох нових таборах. Цю зміну зроблено після того, як в таборі на острові Кодже, де було приміщено коло 135,000 полонених, прийшло до двох кривавих заворушень між полоненими комуністами і тими, які відреклися комунізму. Аліянти повідомили червоне командування, що нові табори полонених находяться в околиці міст Масан, Пусан, Йонґчон, Нонсан, Санґ Мудаі та Таеджон. Ці інформації передано згідно з договоренням з минулого грудня на підставі якого кожна з воюючих сторін зобов'язалася інформуватись взаємно про приміщення полонених та їх ідентичности. На самих переговорах не зроблено жадного поступу.

Щоденник і листи любовниці Муссоліні предметом судової розправи

Рим. — Щоденник і листи любовниці колишнього італійського диктатора Беніта Муссоліні, Кляри Петаччі, стали предметом судової розправи між родиною Петаччі, яка тепер перебуває в Еспанії, та італійським урядом. Римський суд був виніс рішення, — щоб міністерство внутрішніх справ повернуло родині страченої разом з диктатором його любовниці понад 300 любовних листів і щоденник. — Представники уряду відмовилися від видачі, мотивуючи це тим, що ці листи і щоденник є власністю держави. Правні представники Петаччів зі свого боку доказують, „абсурд урядового твердження, що любов диктатора проходила в „державній службі".

БРИТАНІЯ РОЗРАХОВУЄ НА ДАЛЬШУ АМЕРИКАНСЬКУ ДОПОМОГУ

Лондон. — Проголошений тут господарський перегляд Британії на 1952-гий рік виявляє, що Британія й надалі розраховує у великій мірі на американську допомогу в її оборонних зусиллях, які — як тепер виявляється — триватимуть довше, ніж плянованих початково три роки. Статистика переконує, що тільки при такій американській допомозі Британія зможе виконати свої оборонні зобов'язання і вдержати рівновагу свого торговельного бюджету. Недостача сирих матеріялів та фахових робітників заставила Британію вже тепер зменшити темпо свого озброєння, що навіть в теперішніх розмірах коштуватиме країні коло 560,000,000 долярів дефіциту до кінця біжучого бюджетового року. Теперішня оборонна підготовка Британії охоплює приблизно одну десяту частину цілої краєвої продукції, а до наступного квітня 2,000,000 британських робітників, отже понад 9%, будуть в збройних силах або в інший спосіб зв'язані безпосередньо з оборонною системою.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Re-entry as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879 Pending

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
В Джерзі Сіті і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	$ 6.50	Six months	$ 6.50
На три місяці	$ 3.50	Three months	$ 3.50

За кожну зміну адреси платиться 10 центів

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ПРОТИ „НОВОЇ МОРАЛІ"

Папа Пій XII. промовляв минулого тижня до представників з 85 країн на тему моралі. Важливість цеї теми відчувається сьогодні особливо пекуче не тільки в особистому житті, але і в національному та міжнародному, і то в усіх країнах, серед усіх народів.

Папа виступив у своїй промові проти „нового розуміння морального життя", себто проти „пристосовування моралі відповідно до ситуації". Закони моралі, про які говорив Папа, не встановлені людиною, але Богом. В такому розумінню вони обов'язують кожного віруючого, в кожний час і в кожній ситуації, яка вона не була б.

Коли Папа вважав потрібним цю проблему публічно видвигнути перед представниками багатьох народів, і то як великих, так і малих, як пануючих, так і гноблених, то видно, що була на це конечна потреба.

Знаємо, якою мораллю послуговуються комуністи, згідно з вченням Леніна та Сталіна. Пізнав світ добре і націстівську мораль, та взагалі мораль тоталітарних ідеологій. Але біда в тому, що дещо з цеї неморальности, а зокрема те, що „ціль освячує засоби", перебрали також і ті, що визнають християнську етику і мораль, та вважають себе релігійними людьми, що сповняють Божі заповіді. Що так воно є,не треба навіть доказів, бо сьогодні це загально відоме явище. Погані наслідки цеї фалшивої науки відчуває болюче також і український національний організм.

Папа відповідав на меморандум, в якому сказано, що молоде покоління „дуситься" в кліматі „морального імперативу", наслідком чого поважна меншина молоді відкидає цей „обтяжливий багаж". Папа добре знає, які це обставини зродили в молоді такі почування. В боротьбі з безпощадним і підступним ворогом нації і віри вона бачить, яких неморальних засобів вживає ворог,а їй кажуть далі придержуватись моральних засад, *Богом даних. Бо кривоприсяга, вбивство, фалшиве зізнання,* крадіж, грабунок є тим, чим вони на ділі є; *без огляду на мотиви-ціль*, каже Папа, вони є проти Божого Законодавця. Папа поширює це ще й на родинне і суспільне життя і зараховує до діянь проти Божих законів і такі речі, як визиск робітника працедавцем, монополії харчами і т. п.

Отже у всякому випадку — не індивідуальне толкування моралі й відповідне до цього її пристосовування, а тільки послух Божому Законодавцеві. Бог, говорить Папа, не тільки домагається від нас добрих інтенцій, але й доброго діяння. Тому не можна робити зла в надії, що з цього добро вийде.

Американська преса, яка передала минулого тижня обширно цей осуд Папою „нового розуміння морального життя", особливо підкреслила те, що цей осуд звернений проти тих, що виховують молодь на засаді, що ціль освячує засоби.

Помилкове пояснювання засад християнської моралі нанесло і далі ще наносить богато і нам шкоди. Маємо ж таких, що зараховують себе до взірцевих християн і патріотів, а в суспільному і національному життю вживають метод, які виразко колідують з тим, чого їх вчить звичайний катехизм. Через такі методи ми терпимо дуже багато ще й нині в цілому нашому житті. Відступленням від вічних Божих законів ніхто себе, ні свій нарід, не врятує. Пора бодай на тій вільній землі над тим спокійно й розумно подумати і перевести в цьому напрямку основну ревізію. Бо всі ми на ділі хочемо залишитись справжніми християнами і далі вірити у вічну правду Божих законів, як єдине джерело справжньої сили і справедливости в світі.

СТИХІЙНЕ НЕЩАСТЯ

Повені рік Мізурі і Міссіссіпі в стейтах Північна і Південна Дакота, Міннесота, Небраска, Айова та інших заподіяли шкод на більше ніж 200,000,000 долярів та вигнали з домів понад 100,000 осіб. Це згідно з тимчасовими підрахунками, хоча загроза дальших знищень ще не минула. Військо і кадри робітників роблять розпачливі зусилля, щоб захистити від повені інші загрожені нею терени.

В чому причина цього стихійного нещастя та чи можна до нього недопустити? Виступлення води з берегів ріки це нічого надзвичайного. Повені трапляються порядком того ж, власне стихійного нещастя, що має свої причини в самій природі, в цьому випадку в надмірі опадів. Проте можна дивуватися, чому в такій країні інженерів і техніків не пороблено відповідних заходів, щоб цю стихію опанувати та мати її в своїй контролі. Невже ж не можна перевести відповідну реґуляцію рік, побудувати відповідні гаті там, де береги не досить високі, та забезпечити довколишнє населення і його дорібок перед страшним маревом знищення? На ці запити пробує дати відповідь та відповідні коментарі американська преса. Порядком таких коментарів відомий журнал „Ю. С. Нюз енд Ворлд Ріпорт" надрукував інтересне інтерв'ю з генералом Люїсом Піком, шефом корпусу інженерів Армії, якому й підлягає контроля рік.

Ген. Пік твердить, що води рік можна абсолютно охопити відповідною контролею, що на це вже є навіть готові пляни, але здійснення їх натрапляє на великі перешкоди місцевого порядку та всіляких господарських суперечностей. Ще ясніше представляє цю справу „Геральд Трибюн", називаючи повідь в долині Мізурі „подвійним нещастям": стихійним і політичним. Вже від довшого часу робиться заходи для контролі тих рік, вже існують виготовлені пляни, але ці пляни завжди натрапляють на місцеві політичні або господарські суперечності. В одному випадку є спротив проти реґуляції тих рік з уваги на використовувану їх силу для індустрії, то знову видвигається застереження з боку річкоплавства, існують теж суперечності між корпусом військових інженерів і т. зв. Бюром Реклямацій і все те відтягає з року на рік здійснення реґуляційних плянів. За той час країна та її населення тратить мільйони долярів майна і багато інших вартостей, не кажучи вже про недолю місцевого населення.

Справою займається теж федеральний уряд. Вже в 1949 році відома Комісія Гувера для реорганізації деяких урядових адміністраційних аґенцій, була запропонувала, щоб справу контролі рік підпорядкувати в цілости департаментові внутрішніх справ і в той спосіб виключити кункуренцію та суперечності не тільки поодиноких аґенцій, але теж поодиноких інтересів. Теперішнє нове нещастя Мізурі і Міссіссіпі знову звернуло увагу на пропозиції тої комісії і до них, правдоподібно, вернеться президент Труман, рекомендуючи рішучі заходи проти нових стихійних нещасть. Практично комісія рекомендувала відповідну синтезу в підході до справи. Вона вважає, що води басейну Мізурі потрібні насамперед для хліборобства великого району й щойно в дальшій черзі повинні стояти навіґаційні потреби, як теж проблеми використання річної енергії для промислових цілей.

В найближчому часі справа реґуляції рік та їх контролі знову опиниться в Конґресі і хоча давні суперечності знову готові виникнути, та останнє стихійне нещастя і великі втрати в наслідок повені *можуть причинитися до того*, що добро загальної справи візьме верх над місцевими та господарськими суперечностями.

ПСИХІЧНИЙ СТАН ЕМІҐРАЦІЇ

(Допис з Лондону)

Не відкрию цим нічого нового, коли ствердж, що кожна еміґрація має в собі елементи ненормальні, нездорові. Еміґрант — це мов рослина, вирвана з корінням від рідного ґрунту. Ця рослина шукає для себе можливости жити і розвиватися на чужому ґрунті, але це їй не завжди вдається.

Еміґрант в чужій країні мусить звикати до іншого клімату, до іншої мови і порядку. Він живе споминами про Рідний Край і мріє про поворот на Рідну Землю. В душі еміґранта згодом наступає роздвоєність: хоч він не може забути рідної країни, але час робить своє. Еміґрант привикає помалу також до тої країни, в яку переселився.

Мрія про поворот в Рідний Край переслідує еміґранта. Тому еміґранти часто впадають у меланхолію, що її наука називає ностальґією (недуга повороту).

Є країни, в яких українці еміґранти скоро звикають, приростають до нового ґрунту і навіть легко асимілюються. Така „небезпечна" країна є в першу чергу Америка, де назагал відкритий шлях до поліпшення свого життя, аби мав охоту і силу працювати. Інші відносини створилися в Британії.

В З'єдиненому Королівстві числили донедавна коло 40 тисяч українців. Є їх не менше й тепер, але частина *українців опинилася* силою обставин у польській армії і ще й досі не вийшла з-під польського впливу.

Громадяни Британії від давніх часів звикли виїздити в інші країни і їх колонізувати. Масове переселення чужинців у цю країну бачимо за і після II світової війни. Англієць до чужинця ставиться з деяким недовір'ям. Це наслідок ізольованого життя цього народу на своєму острові. Відомий французький письменник Андре Моруа пише в своїй „Історії Англії", що англійський аристократ скорше послухає ради простого англійця ніж чужинця — аристократа.

Наші українці в Англії попали в ізоляцію ще й з інших причин: вони мусіли на початку жити переважно в гостелях, спільних приміщеннях. Це скупчення людей різного рівня, віку і характеру не добре впливає на нервову систему. Люди, часто між собою зустрічаючись, входять у різні конфлікти, з причин незначних, дрібних, суто персональних. На цьому ґрунті процвітає також партійна або церковна ворожнеча, різні розколи ширяться і т. ін.

Додаймо до цього невідрадний факт, що серед українців в Англії величезна більшість — мужчин. Жінок дуже мало. „Недобре жити чоловікові самому", — написано в Біблії. Неодружені українці в Британії перебувають у нездоровому психічному стані. Деякі женяться з англійками, але тут на перешкоді незнання мови, різний характер і ін. Цей стан примусової самотности приводить до психічних недуг і навіть до самогубств.

Громадські організації в Британії мають першу свою повинність відвернути лихо, що нищить тіло і душу тих еміґрантів.

Небезпека для здоров'я українців у Британії величезна. Спитайте *лікарів* і *священиків про психічний стан нашої еміґрації в Британії і почуєте страшні факти*. Тому замість „високої політики" нашим громадським установам треба б у першу чергу подбати про оздоровлення душ українських еміґрантів у Британії. Наша еміґрація там в небезпеці! П.

Микола Чубатий

„Історія цивілізації людства" та історія України

З Ініціятивної Виховної, Наукової та Культурної Організації Об'єднаних Націй (ЮНЕСКО) плянується видання історії цивілізації людства. В цій історії має бути представлений культурний доробок важливіших народів та їх вклад в цивілізаційні здобутки людського роду. Комісію покликану Юнеском та зложену з істориків народів ,членів Об'єднаних Націй очолює бразилійський делелеґат Карнейро; головою редакційної комісії обраний американець професор Ральф Турнер; його заступниками є француз д-р Шарль Мораз та сирієць д-р Константин Зурайк. Біля тисяча кореспондентів, істориків цілого світу, будуть покликані виложити свої погляди на ролі поодиноких народів в кілька-тисячнім цивілізаційнім поході людства. 600 істориків світу будуть продовж найближчих трьох літ представляти свої погляди на сторінках новоснованого історичного журналу „Ворлд-Гістори"; 400 будуть ці погляди критикувати. Щойно тоді всі ці погляди стануть матеріялом для шости редакторів тої історії, що обійматиме шість томів.

В опрацюванні тої історії не беруть участь науковці зі Совєтського Союзу, бо — відомо, — що Совєтський Союз не заступлений в Юнеско. Начальна редакція того видавництва одначе заявляє, що історія тої частини людського роду буде узгляднена та виложена істориками, що найшлися поза межами СССР або істориками сусідних народів.

Справа історії людства була широко дискутована на останнім з'їзді американських істориків в Ню Йорку в грудні 1951 на основі реферату начального її редактора проф. Ральфа Турнера. Там здавали собі докладно справу з великанських труднощів такого підприємства.

Мабуть ніяка наука не є так стисло пов'язана з життям народів та з їх політичною долею як саме історія, тому ніяка наука не є виставлена на покуси відходити від правди та безсторонности в ім'я інтересів власного народу як саме історія. Тому ми аж надто часто стрічаємося з фактом, що якась подія є представлювана істориками різних народів зі зовсім окремих становищ. Зокрема у народів імперіялістів, що панують над іншими народами, історія стає могутнім інструментом панування. Розпоряджаючи великими грошевими середниками та апаратом пропаґанди, пануючі народи не тільки внутрі самої держави, при допомозі сторонничої історії, стараються серед своїх поневолених громадян виробляти неясний погляд на історичне минуле імперії, але також поза межами імперії сторонничим насвітлюванням історичних подій стараються в опінії світу виробляти переконання про слушність їх панування над іншими народами.

Ніхто мабуть із народів світу не має такого гіркого досвіду з фальшуванням історії з боку головного окупанта Росії, як саме український нарід. Росія не тільки, що присвоїла собі старе ім'я українського народу „Русь" та світлих чотириста літ історії старої України-Руси, але прямо довгий час заперечувала саме існування українського народу. А навіть тепер, коли вже годі заперечувати існування українського народу, російська історія, комуністична та некомуністична (в цім вони солідарні) пересувають повстання українського народу на 14-те століття, щоб тим легче можна було присвоїти собі найкращий, бо київсько-руський, період української історії.

Російська офіціяльна історіографія постійно включає до російської історії період київської Руси та росіян вважає творцем всіх культурних надбань того історичного періоду України дарма, що російського (московського) народу тоді ще на світі не було, а нинішня основна та початкова територія того ж народу була нічим другим тільки нецивілізованим кольоніяльним тереном України-Руси.

Одначе ця історична нелогічність, що історія російського народу зачинається не в Росії а на чужій території, де господаря тої землі зовсім немає, поширена не тільки в Росії, але також поза межами СССР. Такі фальшиві погляди зокрема поширені широко в Америці, де ненауковий погляд на історію східної Европи викладають американському народови десятки істориків росіян усіх кольорів з американських університетів. Такі історичні ненаукові погляди стали причиною багатьох помилок американської практичної політики, як це стверджують навіть самі американці.

Після грудневого конґресу американських істориків в Ню Йорку, проф. Стюарт Томпкінс, предсідник східно-европейської секції на цім конґресі запізнавшися з працею автора цих рядків „Українська та Російська Концепція Історії Східної Европи", надрукованої в останній публікації Наукового Товариства ім. Шевченка "Просідінґс Історично - Фільософічної Секції НТШ", виданої в Ню Йорку 1951, пише між іншим таке до автора тої праці: „Думаю, що щось мусить бути зроблене, щоб переставити точку тяжости в російській історії або принаймні виложити український погляд на цю справу. Я є певний, що американське громадянство не розуміє того, та що це завдання є зокрема великої ваги саме тепер ,коли ми маємо такі труднощі у наших відносинах зі Совєтським Союзом.

Сказане переконливо говорить, як важною справою для світової політики є правдиве представлення історії всіх народів, зокрема українського, та як могутнім середником поневолювання народів, зокрема українського, та як могутнім середником поневолювання народів може статися перекручування історії народами імперіялістами. Звідси випливає питання, як великої ваги є справа правильного викладу історії поневоленого народу перед широким світом та як могутньою зброєю може стати безстороння історія, належно орудувана в практичній політиці та у визволенню самого народу.

Річ природна, що й історія людства приготовлювана ЮНЕСКОМ стає справою першорядної ваги для українського народу. Важне, щоб синтеза історії українського народу, так, як вона нині вже усталена українською історіографією, була виложена та стала відомою редакції історії людства та була по можности якнайбільше узгляднена.

Американське Наукове Товариство ім. Шевченка поробило вже відповідні старання у начального редактора Історії Людства проф. Ральфа Турнера, які увінчалися позитивним успіхом. Проф. Ральф Турнер запросив уже через Наукове Товариство ім. Шевченка в Ню Йорку двох українських істориків виложити погляд на історію свого народу та на його вклад у вселюдську цивілізацію.

Розуміючи вагу цеї справи, Н. Т. Ш. зопросить в короткім часі найвизначніших українських істориків співрацюючих з НТШ чи теж з другою українською науковою установою в Америці У .В. А. Н., на спільну конференцію, щоб цю преважну справу для українського народу здійснити якнайскорше та на якнайбільшу користь українського народу. Солідарність усього українського історичного світу в цій справі це наказ інтересу української нації в нинішні критичні часи.

Плянована на шість томів історія людства вийде аж за п'ять літ. Продовж тих п'яти років, будуть зударятися погляди істориків цілого світу на сторінках журналу „Ворлд-Гістори", що наступного року стане появлятися. Правда не боїться суперництва, і так само українська історична наука не боїться суперництва, бо вона заступає правду та дійсний стан відносин в східній Европі.

Шість томів обійме історію людства поділену на шість періодів, в яких цивілізації народів зосереджувалися в означених реґіонах земного ґльобу. Перший том обійме передісторичні часи та старі часи до року 1,200 перед Христом. Коли йде про Україну, то цей період обійме передісторичну Трипільську Культуру України так багато розроблену вже нашими передісториками: Авторами того тому будуть проф. Джак Гавкес та др. Генри Френкфорт оба з Лондону.

Другий том обійме часи клясичної культури до кінця стариних часів, себто до п'ятого століття по Христі. Автором того тому буде д-р Мек Джемс. проф. клясичної історії Кембридж університету в Англії. Коли йде про Україну, то це часи геленських впливів на Україну. Третій том обійме часи до 1300 року, а тим самим обійме теж часи першої української історичної держави Київської Руси-України аж до монгольського заливу східної України та вкінці пересунення точки тяжости життя українського народу на західну Україну. Автором того тому історії людства має бути д-р Ґрассет, директор Джімет Мюзее в Парижі. Річ природна, що справедливе та вірне представлення історії східньої Европи тих часів це може найважніша справа для українського народу у зв'язку з тою всесвітньою публікацією.

(Закінчення на стор. 4).

Вол. Дорошенко

МОЇ ВЗАЄМИНИ З ПРОФ. Д. ДОРОШЕНКОМ

(Спогад у 1-ші роковини смерти й 70-ліття народин).

(5)

III.

Перша світова війна. Повстання й упадок Української Держави.

Несподівано, перед самим вибухом першої світової війни появляється Дмитро Іванович у Львові, проїздом на відпочинок до Швайцарії, після смерти батька, що його сильно розхвилювала. Це була для нас двох радісна зустріч. Ми, маючи багато спільних думок, інтересів і знайомих, не могли наговоритися, проходжуючися бульваром що перед НТШ. Дмитро Іванович, як і я та й не один із наших колишніх товаришів, перейшов за той час, як ми не бачилися (себто від 1905 р.), значну еволюцію в своїх поглядах. Схильний головно до культурницької праці, він щораз більше ставав байдужим до змагань надто радикальних, а тим більше революційних, хоч і не покидав РУП й по перетворенні її на УСДРП. Але, що не поділяв тодішніх поглядів УСДРП щодо участи в українській „буржуазній" пресі, яка народилася з першим революційним подмухом у Росії, й писав у полтавському „Рідному Краї" або київській „Раді", то був виключений з партії. Цей остракізм його зовсім не засмутив, навпаки штовхнув ще ближче зв'язатися з діячами української конституційної партії радикал-демократів, в якій згуртувався тоді цвіт старшої української інтеліґенції. Серед них покійний почував себе в, як то кажуть, у своїй тарілці і з головою ввійшов в українську культурну працю — просвітню, літературну й наукову. Я, маючи такі самі, як він, погляди й уподобання, теж не годився з своїми товаришами щодо співробітництва з демократичною, але іншопартійною інтеліґенцією й за свої „буржуазні ухили" також опинився поза партією „завішений" у членських правах опанованим ортодоксами ЦК. Не буду переповідати наших тодішніх розмов, бо про них розказав Дмитро Іванович у своїх Споминах. Та й про що ж ми могли говорити, як не про Україну та її майбутнє.

Війна знову нас на довго розлучила. Ми опинилися по протилежних сторонах фронту. Я з товаришами у Відні в „Союзі визволення", а він на батьківщині. Проте тоді ще не було такої залізної заслони, як тепер. Сидючи у Відні або згодом у Львові, ми знали, що діється на Україні, з російської преси, яку діставав Союз через невтральні держави. Вернувшися до Львова по визволенні Галичини зпід російської окупації, я вже не тільки з преси, але й від очевидців міг довідатися про ту визначну й благородну діяльність, яку розвинув Дмитро Іванович на відповідальному становищі краєвого комісара Галичини й Буковини, на яке його призначив Тимчасовий російський уряд у квітні 1917 р. замість гр. Бобринського, що був генерал-губернатором окупованої москалями Західньої України. Так само від часу до часу довідувалися чи то з російської преси, чи то з української, що відновилася по упадку царату, про політичні й культурні змагання своїх наддніпрянських земляків, в тім і про діяльність Дмитра Івановича на полі літератури, науки й громадського життя. „Вістник Союзу" докладно інформував західньо-українське громадянство й численних українців вояків російської армії, що томилися в таборах для полонених у Німеччині й Австро-Угорщині, про той жвавий рух, який проявився по всій Україні з упадком царату. Годі тепер описати, з якою увагою, з яким захопленням прислухувалися вони до всього того, що над Дніпром діялося. Ми всі вірили, що незабаром матимемо вільну й незалежну Соборну Українську Державу. Та райдужні надії почали меркнути від зловіщих вісток, звязаних із наступом червоної Москви й слабим відпором збудженої в огні України. Нас дратували нескінченні дебати в Центральній Раді. Ще песимістичніше почали ми дивитися на події за Збручем, коли з походом на Укрнїну німців і австрійців щораз частіше почали прибувати звідти західньо-українські військовики, приносячи сумні вістки. Всі невдачі на Україні приписувалося звичайно діяльности впливової партії соціялістів-революціонерів, на чолі якої стояли молоді, недосвідчені люди, що послуговувалися радикальними, але нереальними гаслами. Закидувалося її провідникам надто радикальні кличі й невідповідну поведінку з німецьким командуванням, які компромітували українську владу й загрожували неминучим конфліктом, дуже небезпечним для молодої української державности. Невтішні вістки про нелад на Наддніпрянщині, які доходили до західньо-українського громадянства непокоїли його тим більше, що воно назагал настроєне було германофільсько, хоч молодь, а в першу чергу Українські Січові Стрільці готова була кожної хвилі покинути Австрію й перейти на бік молодої Української Держави, що повстала над Дніпром. Але утворення її не вивітрило з голов західньо-українського громадянства пронімецьких симпатій. Адже ж ще так недавно мало не кожний із них мріяв про те, як би то було гарно, коли б у результаті війни повстала Українська Держава на чолі з якимсь німецьким принцем, як королем. Таким українським володарем хотіли б бачити Вільгельма Габсбурґа, чи Василя Вишиваного, як його прозвали Українські Січові Стрільці, серед яких він мав загальні симпатії. Але годилися б остаточно й на Маркса Баварського, як би Німеччина не схотіла допустити на український престол австрійського кандидата. Тож конфлікт Центральної Ради з німцями не могли не хвилювати західніх українців. Болюче переживав вістки про всі ці непорозуміння і я. Не маючи змоги взяти чинної участи в праці своїх земляків над Дніпром, бо не міг покинути Наукового Товариства ім. Шевченка, всі службовці якого, як австрійські громадяни, були покликані до війська, а лишився тільки я один, як еміґрант що не підлягав військовій службі, я рішив написати листа до М. Грушевського й познайомити його з поглядами західнього українського громадянства щодо доцільности (чи краще — недоцільности) політики есерівських ватажків та його й своїми сумнівами з цього приводу. Передавши оказію, що щасливо трапилася, листи, я ніяк не сподівався, що дістану якусь відповідь. Не такі тоді часи були, щоб листуватися, та й годі було навіть подумати, що голова Української Республики матиме час і змогу відписати. Проте несподівано одержав листа від Михайла Сергійовича, переданого через стрільця, що їхав до Австрії в якійсь урядовій справі. Старенький професор ставав в обороні молодих діячів, кажучи, що все це незвичайно талановиті люди, а хоча й не довго вони діють на публичній арені, то тепер, мовляв такий час, що один рік більше важить, ніж десять мирних. Словом лист був оптимістичний. На жаль, як знаємо, справи що раз погіршувались і. вкінці прийшло до конфлікту між німцями й Центральною Радою. Розуміється, сидючи у Львові, не можна було бути в курсі подій, що відогравалися в Києві.

Навіть і загал киян не був у них втаємничений, не то ми. Але мені щодо цього пощастило. Раптом, цілком несподівано появляється у Львові незадовго до гетьманського перевороту, хто — Дмитро Іванович! Прибуття його мало якийсь таємничий характер. Він зберігав певне incognito. Довго не був і ніде, крім у митрополита Шептицького, не показувався. Митрополита він таки дуже шанував.

(Продовження буде).

ЗВІТ ГОЛОВНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ КОМІСІЇ У. Н. СОЮЗУ

з контролі майна і діловодства У. Н. Союзу за 1951 рік, переведеної в днях від 10-го до 17 березня 1952 року.

ЗВІТ ГОЛОВНОГО СЕКРЕТАРЯ У. Н. СОЮЗУ
від 1. січня 1951 р. до 31. грудня 1951 р.

ПОВНОЛІТНІ ЧЛЕНИ:

В день 1. січня 1951 р. було повнолітних членів	45,150
Прибуло за 12 місяців	6,941
Разом	52,091
Відійшло за 12 місяців	3,410
Остало	47,681
Значить, що за останній рік У. Н. Союз збільшився на повнолітних членів.	2,531

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ:

В день 1. січня 1951 р. було всіх дітей	16,370
Прибуло за 12 місяців	3,606
Разом	19,976
Відійшло за 12 місяців	1,867
Остало	18,109
Молодечий департамент збільшився за останній рік на членів.	1,739
Оба департаменти разом мають членів	65,790

РУХ ПОВНОЛІТНІХ ЧЛЕНІВ ЗА 1951 РІК:

З початком січня 1951 року було повнолітних членів	45,150
У 1951 році: прийнято нових	4,641
прийнято з переступними листами	856
прийнято з інших кляс	280
прийнято наново	1,160
прийнято зі старого роду обезпечення	4
Разом	52,091
У 1951 році: суспендовано	2,403
відійшли з переступними листами	912
відійшли до інших кляс	280
відійшли до нового роду обезпечення	4
відійшли зо зворотом у готівці	305
відійшли на безплатне продовження	18
відійшли на виплачене обезпечення	38
відійшли з виплаченим обезпеченням	20
померли	430
Разом	4,410
Віднявши 4,410 від 52,091 дістанемо загальне число повнолітних членів з кінцем грудня 1951 року	47,681
Повнолітні члени були обезпечені в таких клясах:	
В старому роді обезпечення	230
В обезпеченні платнім по смерти з вкладками до 70 року життя	751
В обезпеченні платнім по смерти з вкладками впродовж 20 років	14,726
В обезпеченні платнім за життя з вкладками впродовж 20 років	9,771
В обезпеченні платнім по смерти з вкладками до 65 року життя	174
В обезпеченні платнім за життя з вкладками до 65 року життя	194
В новім обезп. на ціле життя для нових членів	10,937
В новім обезп. на ціле життя для старих членів	10,898
Разом	47,681

РУХ ЧЛЕНІВ МОЛОДЕЧОГО ДЕПАРТАМЕНТУ ЗА 1951 Р.:

З початком січня 1951 року було всіх дітей членів	16,370
У 1951 році: прийнято нових	2,672
прийнято наново	489
прийнято з переступними листами	290
прийнято з інших кляс	155
Разом	19,976
У 1951 році: суспендовано	1,062
відійшли з переступними листами	314
відійшли до повнолітних членів	177
відійшли до інших кляс	152
відійшли на безплатне продовження	5
відійшли на виплачене обезпечення	2
відійшли зо зворотом у готівці	137
померли	18
Разом	1,867
Віднявши 1,867 від 19,976 дістанемо загальне число дітей членів з кінцем грудня 1951 року	18,109
Діти були обезпечені в таких клясах молод. департаменту:	
У клясі 1-ій на $ 500	3,116
У клясі 2-ій на $ 400	823
У клясі 3-ій на $ 100	2,382
У клясі 4P на $ 250	166
У клясі 4P на $ 500	3,635
У клясі 4P на $1000	1,419
У клясі 5E на $ 250	309
У клясі 5E на $ 500	3,901
У клясі 5E на $1000	1,266
У клясі 6C на $ 500	711
У клясі 6C на $1000	381
Разом	18,109

Маючи на увазі, що з початком 1951 р. було всіх активних повнолітних членів і дітей 61,520, а знова з кінцем 1051 р. те загальне число виносило 65,790, загальний приріст членів за 1951 рік виносить 4,270.

ЗВІТ З КОНТРОЛІ ГОЛОВНОГО КАСІЄРА
за час від 1. січня до 31 грудня 1951 р.

ПОВНОЛІТНІ ЧЛЕНИ.

ПРИХІД:		РОЗХІД:	
Січень	$300,273.80	Січень	$120,939.00
Лютий	152,205.82	Лютий	147,042.70
Березень	176,692.19	Березень	225,963.83
Квітень	293,992.76	Квітень	230,859.79
Травень	155,955.17	Травень	182,812.30
Червень	205,975.56	Червень	246,014.41
Липень	172,956.00	Липень	246,374.97
Серпень	132,750.32	Серпень	78,089.54
Вересень	173,325.89	Вересень	236,190.56
Жовтень	164,740.20	Жовтень	146,027.56
Листопад	143,638.24	Листопад	179,077.33
Грудень	243,950.15	Грудень	272,771.83
Разом	$2,316,456.10	Разом	$2,312,163.82

ПРИХІД:

З місячних вкладок від членів	$1,295,742.02	$1,295,742.02
Відсотки від бондів	271,030.26	
Відсотки від морґеджів	27,385.12	
Відсотки від членських позичок	14,174.21	
Відсотки з банків	88.05	
Заробок на бондах	7,055.88	
Чинш від реальностей	51,309.65	
Разом від інвестицій		371,043.17
Сирітські части	6,102.62	6,102.62
Приходи друкарні і книгарні	161,218.54	161,218.54
Зворот позичок до народного фонду	174.00	
Продаж книжок в англійській мові	484.00	
Разом звороти до народ. фонду		658.00
З переносу резерви за переписаних членів з молод. департаменту	3,665.39	
З переносу резерви за переписаних членів до нових родів обезпеч.	1,183.00	
Разом з переносу		4,848.39
Зворот виплаченої нагороди за нових членів з молод. деп.	8,919.75	
Зворот виплаченої нагороди лікарям з молод. деп.	16.00	
Зворот виплаченої нагороди відділовим секретарям	17,424.53	
З переносу резерви за суспендованих членів	9,177.33	
Уневажнена дивиденда і нагороди за членів	535.01	
З переносу інших фондів з мол. деп.	91.80	
З продажі Історії України в анг. мові	9.00	
З продажі платничих книжечок	15.60	
Разом інші звороти		36,189.02

ІНВЕСТИЦІЇ:

Продаж і сплата бондів	265,787.02	
Сплати морґеджів	111,351.25	
Сплати членських позичок	49,278.77	
Підвищено вартість інвест. в бондах	1,673.30	
Сплати нотів (векслів)	290.00	
Перенос інвестицій	4,987.92	
З переносу на обниження вартости інвестицій в реальностях	5,500.00	
З переносу на обниження вартости машин в друкарні	1,786.08	
Разом з інвестицій		440,654.34
Прихід за час від 1. січня до 31. грудня 1951 р.		$2,316,456.10

РОЗХІД:

Виплати з посмертних фондів	$ 536,117.05	
Виплати з адміністраційного фонду	472,307.95	
Виплати з конвенційного фонду	373.92	
Виплати з фонду допомогового	31,233.47	
Виплати з фонду народного	8,698.20	
Виплати з фонду резервового	5.12	
Виплати з фонду сирітського	5,937.79	
Виплати з фонду обезпеки інвестицій і смертности	732.99	
Виплати з фонду Згоди Братств	2,342.25	
Виплати з фонду Захисту-Сирот.	21.00	
Разом		$1,057,769.74

ІНВЕСТИЦІЇ:

Інвестовано в бондах	1,201,218.77	
Інвестовано в морґеджах	20,000.00	
Позички членам	28,187.39	
Перенос інвестицій	4,987.92	
Разом інвестовано		1,254,394.08
Розхід за час від 1. січня до 31. грудня 1951 р.		$2,312,163.82

ЗІСТАВЛЕННЯ ГОТІВКИ:

Готівка з кінцем 31. грудня 1950 року осталася	$ 275,478.87
Прихід за час від 1. січня до 31. грудня 1951 року	2,316,456.10
Разом	$2,591,934.97
Розхід за час від 1. січня до 31. грудня 1951 року	2,312,163.82
Готівка з кінцем 31. грудня 1951 р. остається	$ 279,771.15

БІЛЯНС:

Стан чинний:		Стан довжний:	
Готівка	$ 279,771.15	Посмертний фонд нових родів обезпеч.	$10,778,646.85
Морґеджі	590,839.20	Адміністраційний фонд	109,372.27
Бонди	10,027,843.25	Конвенційний фонд	26,672.69
Позички членам	338,242.72	Запомоговий фонд	180,988.43
Реальности	202,500.00	Народний фонд	13,846.01
Друкарня	12,329.87	Посмертний фонд старих родів обезпеч.	73,839.47
		Резервовий фонд	16,809.22
		Сирітський фонд	90,880.67
		Фонд обезпеки інвестицій і смертности	105,133.90
		Фонд Згоди Братств	2,579.95
		Фонд Захисту-Сирот.	52,756.73
Разом	$11,451,526.19	Разом	$11,451,526.19

Згідно з банковими книжечками і банковими виказами готівка знаходиться в банках, котрі подаємо в цьому звіті.

Готівка старших членів У. Н. Союзу знаходиться в отсих Банках:

Bankers Trust Co., New York, N. Y.	$23.511.34
Commercial Trust Co., Jersey City, N. J.	27,260.77
Commercial Trust Co., Jersey City, N. J.	42,490.42
Commercial Trust Co., Jersey City, N. J.	6,046.17
First National Bank, Jersey City, N. J.	23,900.38
Guaranty Trust Co., New York, N. Y.	35,222.63
Hudson County National Bank, Jersey City, N. J.	27,210.78
Irving Trust Co., New York, N. Y.	34,908.06
Irving Trust Co., New York, N. Y.	11,995.23
National Newark & Essex Bnk. Co., Newark, N. J.	2,579.95
National Newark & Essex Bnk. Co., Newark, N. J.	4,115.10
Public National Bank & Trust Co., New York, N. Y.	14,658.70
Royal Bank of Canada, Toronto, Ont.	9,915.60
Union County Trust Co., Elizabeth, N. J.	10,019.42
Ukrainian Savings Co., Cleveland, Ohio	5,936.60
Разом	$279,771.15

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ.

ПРИХІД:		РОЗХІД:	
Січень	$27,784.61	Січень	$13,186.37
Лютий	24,414.76	Лютий	19,705.36
Березень	30,894.74	Березень	22,362.96
Квітень	40,351.34	Квітень	54,247.00
Травень	24,386.19	Травень	23,430.26
Червень	26,248.56	Червень	28,328.11
Липень	36,831.30	Липень	29,812.30
Серпень	24,451.26	Серпень	3,343.25
Вересень	25,391.84	Вересень	37,670.45
Жовтень	28,863.85	Жовтень	35,174.29
Листопад	27,834.62	Листопад	29,540.20
Грудень	42,443.79	Грудень	59,411.69
Разом	$359,896.86	Разом	$356,212.24

ПРИХІД:

На прихід склалися ось такі позиції:

З місячних вкладок від членів	$267,661.34	$267,661.34
Відсотки від бондів	37,870.57	
Відсотки від морґеджів	1,633.47	
Відсотки від членських позичок	18.44	
Заробок на бондах	1,066.05	
Разом з інвестицій		40,588.53
Іші звороти	148.20	148.20

ІНВЕСТИЦІЇ:

Сплати і продаж бондів	43,147.94	
Сплати мобґеджів	7,622.16	
Сплати позичок	487.39	
Підвищено вартість інвестицій в бондах	241.30	
Разом інвестовано		51,498.79
Прихід за час від 1. січня до 31. грудня 1951 р.		$359,896.86

РОЗХІД:

Виплати з посмертного фонду	$ 32,921.55	
Виплати з адміністраційного фонду	60,811.32	
Разом		$ 93,732.87

ІНВЕСТИЦІЇ:

Інвестовано в бондах	258,280.93	
Інвестовано в морґеджах	3,500.00	
Позички членам	698.44	
Разом інвестовано		262,479.37
Розхід за час від 1. січня до 31. грудня 1951 р.		$356,212.24

ЗІСТАВЛЕННЯ ГОТІВКИ:

Готівка з кінцем 31. грудня 1950 р. осталася	$ 29,496.92
Прихід за час від 1. січня до 31. грудня 1951 р.	359,896.86
Разом	$745,606.02
Розхід за час від 1. січня до 31. грудня 1951 р.	356,212.24
Готівка з кінцем 31. грудня 1951 р. остається	$ 33,181.54

БІЛЯНС:

Стан чинний:		Стан довжний:	
Готівка	$ 33,181.54	Посмертний фонд	$1,462,276.61
Морґеджі	32,213.93	Адміністраційний фонд	41,319.82
Бонди	1,437,171.63		
Позички членам	1,029.33		
Разом	$1,503,596.43	Разом	$1,503,596.43

Згідно з банковими виказами готівка знаходиться в ось тих банках:

Commercial Trust Co., Jersey City, N. J.	$ 5,649.02
Commercial Trust Co., Jersey City, N. J.	1,943.85
Public National Bank and Trust Co., New York, N. Y.	13,591.43
Royal Bank of Canada, Toronto, Ont.	4,485.00
Union County Trust Co., Elizabeth, N. J.	7,512.24
Разом	$33,181.54

ЗАГАЛЬНЕ ЗІСТАВЛЕННЯ МАЙНА СТАРШИХ ЧЛЕНІВ І МОЛОДЕЧОГО ДЕПАРТАМЕНТУ
з кінцем 31. грудня 1951 року.

Майно старших членів з кінцем 1951 р.	$11,451,526.19
Майно Мол. Департ. У. Н. Союзу з кінцем 1951 р.	1,503,596.43
Загальне майно старших членів і молодечого департаменту включно із Захистом-Сиротінцем	$12,955,122.62
Активи не втягнені до загального мастку:	
1. Залеглі відсотки від морґеджів $929.37 і платні в 1952 р. $3,815.59	4,744.96
2. Вісотки від членських позичок платні в 1952 р.	7,333.18
3. Відсотки від бондів платні в 1952 р.	88,428.81
4. Відсотки з банків платні в 1952 р.	59.36
5. Залеглі місячні вкладки з відділів не більше як 60 днів з кінцем 31. грудня 1951 р. виносять	19,087.16
Разом не втягнені активи	$ 119,653.47
Разом майно старших членів і молод. департаменту і невтягнені активи до загального майна	$13,074,776.09

ОБНИЖЕННЯ АКТИВ:

Бонди понад amortized value	$ 11,842.16
Відсотки на морґеджах	809.58
Позички на членських грамотах суспендованих членів	3,580.42
Друкарня	12,329.87
Вирівнання грошевої різниці між канадійською а американською валютами	2,374.44
Разом обниження актив	$ 30,936.47
Загальне майно У. Н. Союзу з кінцем 31. грудня 1951 року	$13,043,839.62

Головна Контрольна Комісія стверджує, що залеглі вкладки відділів У. Н. Союзу, які мали бути заплачені в грудні 1951 року, а не були, виносять суму $19,087.16.

Отсі відділи довгують за 1951 рік:

Відділ:	Сума:	Відділ:	Сума:
47.	$ 240.59	378.	30.19
51.	88.81	380.	121.43
82.	86.21	382.	25.43
88.	16.56	387.	72.07
108.	177.50	390.	247.15
123.	395.11	394.	18.19
145.	212.46	395.	18.30
165.	81.43	402.	58.24
166.	54.30	408.	19.01
183.	291.65	410.	17.52
194.	2,570.91	417.	68.36
203.	225.80	419.	15.28
230.	839.57	423.	355.71
236.	245.68	424.	10.78
242.	294.75	425.	26.15
251.	439.25	428.	21.55
257.	119.46	432.	4,975.30
276.	498.12	434.	25.88
285.	15.23	436.	651.52
288.	285.93	439.	355.11
289.	197.49	442.	126.81
297.	24.27	443.	47.22
303.	91.66	444.	52.64
312.	123.97	449.	53.66
328.	62.03	451.	163.74
332.	75.50	461.	322.83
341.	948.16	463.	21.55
345.	343.84	465.	112.03
346.	11.27	468.	146.56
356.	204.21	471.	87.36
359.	73.27	473.	1,276.49
366.	40.06	475.	93.98
368.	40.64		
377.	33.43	Разом	$19,087.16

(Закінчення на ст. 6)

Висока сільсько - господарська освіта в Америці

Коли три роки тому президент Труман запропонував програму технічної допомоги людності економічно відсталих районів, від так званих земельно-субсидійних коледжів негайно прийшла пропозиція про співпрацю. Ці коледжі дістали таку назву від часу Акту Моррілла 1862 року; за цим актом федеральний уряд давав земельну субсидію кожному стейтові, і кожний стейт продавав землю, а на вторговані гроші закладав школи з галузі сільського господарства й техніки. Богато з наших теперішних сільсько-господарських коледжів і досі ще дістають грошеву допомогу з цього джерела.

Історія цих сільсько-господарських коледжів стає ясна не тому тільки, що їхню пропозицію співпраці для розвитку наміченої програми прийняв був уряд, але й тому, що система таких коледжів багато заважила в житті Америки.

Тоді, коли запроваджувано цю систему, в Америці було ще мало людей, які хотіли б бути правниками, лікарями, священиками, учителями, або взагалі здобути ліпшу освіту. Проте дехто протестував проти такої системи освіти, як недемократичної. А сільсько-господарські стейти були зацікавлені в цьому, бо потребували фахівців із сільського господарства. Справа перейшла до Конгресу, і президент Лінкольн підписав акт Моррілла.

Двадцять п'ять років згодом Конгрес ухвалив дати грошеву субсидію на організацію сільсько-господарських дослідних станцій при нових коледжах (тепер є 53 таких станцій). У 1914-му році Конгрес дозволив використовувати федеральні фонди на консолідацію праці сільсько-господарських коледжів та Департаменту Сільського господарства. За цим пляном персонал кожного такого коледжу має складатись з чоловіків і жінок—представників від сільського господарства, організацій сільської молоді тощо. Усі ці люди передавали своє знання, набуте в роботі по коледжах, людям, що жили й працювали в сільському господарстві.

Ця сільсько-господарська агрикулярна програма допомагає фармерам в Америці будувати своє господарство й життя. Ось приміром: коли хтось купує чи арендує землю, він може викликати агента, щоб той своїми порадами допоміг йому організувати фарму. Зразок ґрунту посилається на аналізу до дослідної станції сільсько-господарського коледжу, і ця станція каже фармерові, що найліпше сіяти на його землі та чим найліпше здобрювати цю землю. Також йому скажуть, що саме має найбільший попит на місцевому ринку. Фармера також навчать, як плекати худобу, і робитимуть цій худобі потім регулярні щеплення проти хвороб.

Ця форма допомоги сільсько-господарських коледжів у співпраці з Департаментом Сільського господарства подібна до технічної допомоги, що її Сполучені Стейти почали вже давати в багатьох частинах світу, де уряд у цьому зацікавлений. Отже, легічно було прийняти пропозицію сільсько-господарських коледжів, особливо для розвитку сільського господарства за кордоном. Такого роду коледжі випускають тепер прибізно 3.000 на рік педагогів і техніків сільського господарства з інших країн і посилають багато своїх фахівців і експертів до інших країн, як інструкторів. А кілька коледжів узяли на себе безпосередню відповідальність за виконання програми, що її запропонував Президент.

Тепер Сполучені Стейти мають 69 сільсько-господарських субсидійних коледжів з понад півмільйоном студентів і студенток. Одержуючи субсидії від стейтових урядів, ці коледжі мають змогу брати низку плату за навчання, проте не однакову по різних стейтах, залежно від спроможности даного стейту. З нерезидентів своього стейту звичайно береться вищу плату за навчання, але однаково вона низька, якщо порівняти з такими приватними навчальними закладами.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Re-entry as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879 Pending

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
В Джерзі Сиаі і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	$ 6.50	Six months	$ 6.50
На три місяці	$ 3.50	Three months	$ 3.50

За кожну зміну адреси платиться 10 центів

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ПРОТИ „НОВОЇ МОРАЛІ"

Папа Пій XII. промовляв минулого тижня до представників з 85 країн на тему моралі. Важливість цеї теми відчувається сьогодні особливо пекуче не тільки в особистому житті, але і в національному та міжнародному, і то в усіх країнах, серед усіх народів.

Папа виступив у своїй промові проти „нового розуміння морального життя", себто проти „пристосовування моралі відповідно до ситуації". Закони моралі, про які говорив Папа, не встановлені людиною, але Богом. В такому розумінню вони обов'язують кожного віруючого, в кожний час і в кожній ситуації, яка вона не була б.

Коли Папа вважав потрібним цю проблему публічно виднвигнути перед представниками багатьох народів, і то як великих, так і малих, як пануючих, так і гноблених, то видно, що була на це конечна потреба.

Знаємо, якою мораллю послуговуються комуністи, згідно з вченням Леніна та Сталіна. Пізнав світ добре і націстівську мораль, та взагалі мораль тоталітарних ідеологій. Але біда в тому, що дещо з цеї неморальности, а зокрема те, що „ціль освячує засоби", перебрали також і ті, що визнають християнську етику і мораль, та вважають себе релігійними людьми, що сповняють Божі заповіді. Що так воно є,не треба навіть доказів, бо сьогодні це загально відоме явище. Погані наслідки цеї фалшивої науки відчуває болюче також і український національний організм.

Папа відповідав на меморандум, в якому сказано, що молоде покоління „дуситься" в кліматі „морального імперативу", наслідком чого поважна меншина молоді відкидає цей „обтяжливий багаж". Папа добре знає, які це обставини зродили в молоді такі почування. В боротьбі з безпощадним і підступним ворогом нації і віри вона бачить, яких неморальних засобів вживає ворог,а їй кажуть далі придержуватись моральних засад, Богом даних. *Бо кривоприсяга, вбивство, фалшиве зізнання, крадіж, грабунок є тим, чим вони на ділі є; без огляду на мотиви-ціль*, каже Папа, вони є проти Божого Законодавця. Папа поширює це ще й на родинне і суспільне життя і зараховує до діянь проти Божих законів і такі речі, як визиск робітника працедавцем, монополії харчами і т. п.

Отже у всякому випадку — не індивідуальне толкування моралі й відповідне до цього її пристосовування, а тільки послух Божому Законодавцеві. Бог, говорить Папа, не тільки домагається від нас добрих інтенцій, але й доброго діяння. Тому не можна робити зла в надії, що з цього добро вийде.

Американська преса, яка передала минулого тижня обширно цей осуд Папою „нового розуміння морального життя", особливо підкреслила те, що цей осуд звернений проти тих, що виховують молодь на засаді, що ціль освячує засоби.

Помилкове пояснювання засад християнської моралі нанесло і далі ще наносить богато і нам шкоди. Маємо ж таких, що зараховують себе до взірцевих християн і патріотів, а в суспільному і національному життю вживають метод, які виразно колідують з тим, чого їх вчить звичайний катехизм. Через такі методи ми терпимо дуже багато ще й нині в цілому нашому житті. Відступленням від вічних Божих законів ніхто себе, ні свій нарід, не врятує. Пора бодай на тій вільній землі над тим спокійно й розумно подумати і перевести в цьому напрямку основну ревізію. Бо всі ми на ділі хочемо залишитись справжніми християнами і далі вірити у вічну правду Божих законів, як єдине джерело справжньої сили і справедливости в світі.

СТИХІЙНЕ НЕЩАСТЯ

Повені рік Мізурі і Міссіссіпі в стейтах Північна і Південна Дакота, Міннесота, Небраска, Айова та інших заподіяли шкод на більше ніж 200,000,000 долярів та вигнали з домів понад 100,000 осіб. Це згідно з тимчасовими підрахунками, хоча загроза дальших знищень ще не минула. Військо і кадри робітників роблять розпачливі зусилля, щоб захистити від повені інші загрожені нею терени.

В чому причина цього стихійного нещастя та чи можна до нього недопустити? Виступлення води з берегів ріки це нічого надзвичайного. Повені трапляються порядком того ж, власне стихійного нещастя, що має свої причини в самій природі, в цьому випадку в надмірі опадів. Проте можна дивуватися, чому в такій країні інженерів і техніків не пороблено відповідних заходів, щоб цю стихію опанувати та мати її в своїй контролі. Невже ж не можна перевести відповідну реґуляцію рік, побудувати відповідні гаті там, де береги не досить високі, та забезпечити довколишнє населення і його дорібок перед страшним маревом знищення? На ці запити пробує дати відповідь та відповідні коментарі американська преса. Порядком таких коментарів відомий журнал „Ю. С. Нюз енд Ворлд Ріпорт" надрукував інтересне інтерв'ю з генералом Люїсом Піком, шефом корпусу інженерів Армії, якому й підлягає контроля рік.

Ген. Пік твердить, що води рік можна абсолютно охопити відповідною контролею, що на це вже є навіть готові пляни, але здійснення їх натрапляє на великі перешкоди місцевого порядку та всіляких господарських суперечностей. Ще ясніше представляє цю справу „Геральд Трибюн", називаючи повідь в долині Мізурі „подвійним нещастям": стихійним і політичним. Вже від довшого часу робиться заходи для контролі тих рік, вже існують виготовлені пляни, але ці пляни завжди натрапляють на місцеві політичні або господарські суперечності. В одному випадку є спротив проти реґуляції тих рік з уваги на використовувану їх силу для індустрії, то знову видвигається застереження з боку річкоплавства, існують теж суперечності між корпусом військових інженерів і т. зв. Бюром Реклямацій і все те відтягає з року на рік здійснення реґуляційних плянів. За той час країна та її населення тратить мільйони долярів майна і багато інших вартостей, не кажучи вже про недолю місцевого населення.

Справою займається теж федеральний уряд. Вже в 1949 році відома Комісія Гувера для реорганізації деяких урядових адміністраційних аґенцій, була запропонувала, щоб справу контролі рік підпорядкувати в цілости департаментові внутрішніх справ і в той спосіб виключити кункуренцію та суперечності не тільки поодиноких аґенцій, але теж поодиноких інтересів. Теперішнє нове нещастя Мізурі і Міссіссіпі знову звернуло увагу на пропозиції тої комісії і до них, правдоподібно, вернеться президент Труман, рекомендуючи рішучі заходи проти нових стихійних нещасть. Практично комісія рекомендувала відповідну синтезу в підході до справи. Вона вважає, що води басейну Мізурі потрібні насамперед для хліборобства великого району й щойно в дальшій черзі повинні стояти навіґаційні потреби, як теж проблеми використання річної енергії для промислових цілей.

В найближчому часі справа реґуляції рік та їх контролі знову опиниться в Конґресі і хоча давні суперечності знову готові виникнути, та останнє стихійне нещастя і великі втрати в наслідок повені можуть причинитися до того, що добро загальної справи візьме верх над місцевими та господарськими суперечностями.

Микола Чубатий

„Історія цивілізації людства" та історія України

З Ініціятивної Виховної, Наукової та Культурної Організації Об'єднаних Націй (ЮНЕСКО) плянується видання історії цивілізації людства. В цій історії має бути представлений культурний доробок важливіших народів та їх вклад в цивілізаційні здобутки людського роду. Комісію покликану Юнеском та зложену з істориків народів ,членів Об'єднаних Націй очолює бразилійський делеґат Карнейро; головою редакційної комісії обраний американець професор Ральф Турнер; його заступниками є француз д-р Шарль Мораз та сирієць д-р Константин Зурайк. Біля тисяча кореспондентів, істориків цілого світу, будуть покликані виложити свої погляди на ролі поодиноких народів в кілька-тисячнім цивілізаційнім поході людства. 600 істориків світу будуть продовж найближчих трьох літ представляти свої погляди на сторінках новоснованого історичного журналу „Ворлд-Гісторн"; 400 будуть ці погляди критикувати. Щойно тоді всі ці погляди стануть матеріялом для шести редакторів тої історії, що обійматиме шість томів.

В опрацюванні тої історії не беруть участь науковці зі Совєтського Союзу, *бо* — відомо, — що Совєтський Союз не заступлений в Юнеско. Начальна редакція того видавництва одначе заявляє, що історія тої частини людського роду буде узгляднена та виложена історикам, що найшлися поза межами СССР або історикам сусідних народів.

Справа історії людства була широко дискутована на останнім з'їзді американських істориків в Ню Йорку в грудні 1951 на основі реферату начального її редактора проф. Ральфа Турнера. Там здавали собі докладно справу з великанських труднощів такого підприємства.

Мабуть ніяка наука не є так стисло пов'язана з життям народів та з їх політичною долею як саме історія, тому ніяка наука не є виставлена на покуси відходити від правди та безсторонности в ім'я інтересів власного народу як саме історія. Тому ми аж надто часто стрічаємося з фактом, що якась подія є представлювана історикам різних народів зі зовсім окремих становищ. Зокрема у народів імперіялістів, що панують над іншими народами, історія стає могутнім інструментом панування. Розпоряджаючи великими грошевими середниками та апаратом пропаґанди, пануючі народи не тільки внутрі самої держави, при допомозі сторонничої історії, стараються серед своїх поневолених громадян виробляти неясний погляд на історичне минуле імперії, але також поза межами імперії сторонничим насвітлюванням історичних подій стараються в опінії світу виробляти переконання про слушність їх панування над іншими народами.

Ніхто мабуть із народів світу не має такого гіркого досвіду з фальшуванням історії з боку головного окупанта Росії, як саме український нарід. Росія не тільки, що присвоїла собі старе ім'я українського народу „Русь" та світлих чотириста літ історії старої України-Руси, але прямо довгий час заперечувала саме існування українського народу. А навіть тепер, коли вже годі заперечувати існування українського народу, російська історія, комуністична та некомуністична (в цім вони солідарні) пересувають повстання українського народу на 14-те століття, щоб тим легче можна було присвоїти собі найкращий, бо київсько-руський, період української історії.

Російська офіціяльна історіографія постійно включає до російської історії період київської Руси та росіян вважає творцем всіх культурних надбань того історичного періоду України дарма, що російського (московського) народу тоді ще на світі не було, а нинішня основна та початкова територія того ж народу була нічим другим тільки нецивілізованим кольоніяльним тереном України-Руси.

Одначе ця історична нелогічність, що історія російського народу зачинається не в Росії а на чужій території, де господаря тої землі зовсім немає, поширена не тільки в Росії, але також поза межами СССР. Такі фальшиві погляди зокрема поширені широко в Америці, де ненауковий погляд на історію східної Европи викладають американському народови десятки істориків росіян усіх кольорів з американських університетів. Такі історичні ненаукові погляди стали причиною багатьох помилок американської практичної політики, як це ствержують навіть самі американці.

Після грудневого конґресу американських істориків в Ню Йорку, проф. Стюарт Томпкінс, предсідник східно-европейської секції на цім конґресі запізнавшися з працею автора цих рядків „Українська та Російська Концепція Історії Східної Европи", надрукованої в останній публікації Наукового Товариства ім. Шевченка "Просідінґс Історично - Фільософічної Секції НТШ", виданої в Ню Йорку 1951, пише між іншим таке до автора тої праці: „Думаю, що щось мусить бути зроблене, щоб переставити точку тяжости в російській історії або принаймні виложити український погляд на цю справу. Я є певний, що американське громадянство не розуміє того, та що це занедбання є зокрема великої ваги саме тепер ,коли ми маємо такі труднощі у наших відносинах зі Совєтським Союзом.

Сказане переконливо говорить, як важною справою для світової політики є правдиве представлення історії всіх народів, зокрема українського, та як могутнім середником поневолювання народів, зокрема українського, та як могутнім середником поневолювання народів може статися перекручування історії народами імперіялістами. Звідси випливає питання, як великої ваги є справа правильного викладу історії поневоленого народу перед широким світом та як могутньою зброєю може стати безстороння історія, належно орудувана в практичній політиці та у визволенню самого народу.

Річ природна, що й історія людства приготовлювана ЮНЕСКОМ стає справою першорядної ваги для українського народу. Важне, щоб синтеза історії українського народу, так, як вона нині вже усталена українською історіографією, була виложена та стала відомою редакції історії людства та була по можности якнайбільше узгляднена.

Американське Наукове Товариство ім. Шевченка поробило вже відповідні старання у начального редактора Історії Людства проф. Ральфа Турнера, які увінчалися позитивним успіхом. Проф. Ральф Турнер запросив уже через Наукове Товариство ім. Шевченка в Ню Йорку двох українських істориків виложити погляд на історію свого народу та на його вклад у вселюдську цивілізацію.

Розуміючи вагу цеї справи, Н. Т. Ш. зопросить в короткім часі найвизначніших українських істориків співрацюючих з НТШ чи теж з другою українською науковою установою в Америці У .В. А. Н., на спільну конференцію, щоб цю преважну справу для українського народу здійснити якнайскорше та на якнайбільшу користь українського народу. Солідарність усього українського історичного світу в цій справі це наказ інтересу української нації в нинішні критичні часи.

Плянована на шість томів історія людства вийде аж за п'ять літ. Продовж тих п'яти років, будуть зударятися погляди істориків цілого світу на сторінках журналу „Ворлд-Гісторн", що наступного року стане появлятися. Правда не боїться суперництва, і так само українська історична наука не боїться суперництва, бо вона заступає правду та дійсний стан відносин в східній Европі.

Шість томів обійме історію людства поділену на шість періодів, в яких цивілізації народів зосереджувалися в означених реґіонах земного ґльобу. Перший том обійме передісторичні часи та старі часи до року 1,200 перед Христом. Коли йде про Україну, то цей період обійме передісторичну Трипільську Культуру України так багато розроблену вже нашими передісториками: Авторами того тому будуть проф. Джак Гавкес та др. Генри Френкфорт оба з Лондону.

Другий том обійме часи клясичної культури до кінця старинних часів, себто до п'ятого століття по Христі. Автором того тому буде д-р Мек Джемс, проф. клясичної історії Кембридж університету в Англії. Коли йде про Україну, то це часи гелєнських впливів на Україну. Третій том обійме часи до 1300 року, а тим самим обійме теж часи першої української історичної держави Київської Руси-України аж до монгольського заливу східної України та вкінці пересунення точки тяжости життя українського народу на західну Україну. Автором того тому історії людства має бути д-р Грассет, директор Джімет Мюзее в Парижі. Річ природна, що справедливе та вірне представлення історії східньої Европи тих часів це може найважніша справа для українського народу у зв'язку з тою всесвітною публікацією.

(Закінчення на стор. 4).

ПСИХІЧНИЙ СТАН ЕМІҐРАЦІЇ

(Допис з Лондону)

Не відкрию цим нічого нового, коли ствердж, що кожна еміґрація має в собі елементи ненормальні, нездорові. Еміґрант — це мов рослина, вирвана з корінням від рідного ґрунту. Ця рослина шукає для себе можливости жити і розвиватися на чужому ґрунті, але це їй не завжди вдається.

Еміґрант в чужій країні мусить звикати до іншого клімату, до іншої мови і порядку. Він живе спогинами про Рідний Край і мріє про поворот на Рідну Землю. В душі еміґранта згодом наступає роздвоєність: хоч він не може забути рідної країни, але час робить своє. Еміґрант привикає помалу також до тої країни, в яку переселився.

Мрія про поворот в Рідний Край переслідує еміґранта. Тому еміґранти часто впадають у меланхолію, що її наука називає ностальґією (недуга повороту).

Є країни, в яких українці еміґранти скоро звикають, приростають до нового ґрунту і навіть легко асимілюються. Така „небезпечна" країна є в першу чергу Америка, де назагал відкритий шлях до поліпшення свого життя, аби мав охоту і силу працювати. Інші відносини створилися в Британії.

В З'єдиненому Королівстві числили донедавна коло 40 тисяч українців. Є їх не менше й тепер, але частина українців опинилася силою обставин у польській армії і ще й досі не вийшла з-під польського впливу.

Громадяни Британії від давніх часів звикли виїздити в інші країни і їх колонізувати. Масове переселення чужинців у цю країну бачимо за і після II світової війни. Англієць до чужинця ставиться з деяким недовір'ям. Це наслідок ізольованого життя цього народу на своєму острові. Відомий французький письменник Андре Моруа пише в своїй „Історії Англії", що англійський аристократ скорше послухає ради простого англійця ніж чужинця — аристократа.

Наші українці в Англії попали в ізоляцію ще й з інших причин: вони мусіли на початку жити переважно в гостелях, спільних приміщеннях. Це скупчення людей різного рівня, віку і характеру не добре впливає на нервову систему. Люди, часто між собою зустрічаючись, входять у різні конфлікти, з причин незначних, дрібних, суто персональних. На цьому ґрунті процвітає також партійна або церковна ворожнеча, різні розколи ширяться і т. ін.

Додаймо до цього невідрадний факт, що серед українців в Англії величезна більшість — мужчин. Жінок дуже мало. „Недобре жити чоловікові самому" — написано в Біблії. Неодружені українці в Британії перебувають у нездоровому психічному стані. Деякі женяться з англійками, але тут на перешкоді незнання мови, різний характер і ін. Цей стан примусової самотности приводить до психічних недуг і навіть до самогубств.

Громадські організації в Британії мають першу свою повинність відвернути лихо, що нищить тіло і душу тих еміґрантів.

Небезпека для здоров'я українців у Британії величезна. Спитайте лікарів і священиків про психічний стан нашої еміґрації в Британії і почуєте страшні факти. Тому замість „високої політики" нашим громадським установам треба б у першу чергу подбати про оздоровлення душ українських еміґрантів у Британії. Наша еміґрація там в **небезпеці!** П.

Вол. Дорошенко

МОЇ ВЗАЄМИНИ З ПРОФ. Д. ДОРОШЕНКОМ

(Спогад у 1-ші роковини смерти й 70-ліття народин).

(5)

III.

Перша світова війна. Повстання й упадок Української Держави.

Несподівано, перед самим вибухом першої світової війни появляється Дмитро Іванович у Львові, проїздом на відпочинок до Швайцарії, після смерти батька, що його сильно розхвилювала. Це була для нас двох радісна зустріч. Ми, маючи багато спільних думок, інтересів і знайомих, не могли наговоритися, проходжуючися бульваром що перед НТШ. Дмитро Іванович, як і я та й не один із наших колишніх товаришів, перейшов за той час, як ми не бачилися (себто від 1905 р.), значну еволюцію в своїх поглядах. Схильний головно до культурницької праці, він щораз більше ставав байдужим до змагань надто радикальних, а тим більше революційних, хоч і не покидав РУП й по перетворенні її на УСДРП. Але, що не поділяв тодішніх поглядів УСДРП щодо участи в українській „буржуазній" пресі, яка народилася з першим революційним подмухом у Росії, й писав у полтавському „Рідному Краї" або київській „Раді", то був виключений з партії. Цей остракізм його зовсім не засмутив, навпаки штовхнув ще ближче зв'язатися з діячами української конституційної партії радикал-демократів, в якій згуртувався тоді цвіт старшої української інтеліґенції. Серед них покійний почував себе в, як то кажуть, у своїй тарілці і з головою ввійшов в українську культурну працю — просвітню, літературну й наукову. Я, маючи такі самі, як він, погляди й уподобання, теж не годився з своїми товаришами щодо співробітництва з демократичною, але іншопартійною інтеліґенцією й за свої „буржуазні ухили" також опинився поза партією „завішений" у членських правах опанованим ортодоксами ЦК. Не буду переповідати наших тодішніх розмов, бо про них розказав Дмитро Іванович у своїх Споминах. Та й про що ж ми могли говорити, як не про Україну та її майбутнє.

Війна знову нас на довго розлучила. Ми опинилися по противних сторонах фронту. Я з товаришами у Відні в „Союзі визволення", а він на батьківщині. Проте тоді ще не було такої залізної заслони, як тепер. Сидючи у Відні або згодом у Львові, ми знали, що діється на Україні, з російської преси, яку діставав Союз через невтральні держави. Вернувшися до Львова по визволенні Галичини зпід російської окупації, я вже не тільки з преси, але й від очевидців міг довідатися про ту визначну й благородну діяльність, яку розвинув Дмитро Іванович на відповідальному становищі краєвого комісара Галичини й Буковини, на яке його призначив Тимчасовий російський уряд у квітні 1917 р. замість гр. Бобринського, що був генерал-губернатором окупованої москалями Західньої України. Так само від часу до часу довідувалися чи то з російської преси, чи то з української, що відновилася по упадку царату, про політичні й культурні змагання своїх наддніпрянських земляків, в тім і про діяльність Дмитра Івановича на полі літератури, науки й громадського життя. „Вістник Союзу" докладно інформував західньо-українське громадянство й численних українців вояків російської армії, що томилися в таборах для полонених у Німеччині й Австро-Угорщині, про той жвавий рух, який проявився по всій Україні з упадком царату. Годі тепер описати, з якою увагою, з яким захопленням прислухувалися вони до всього того, що над Дніпром діялося. Ми всі вірили, що незабаром матимемо вільну й незалежну Соборну Українську Державу. Та райдужні н а дії почали м е р к н у т и від зловіщих вісток, звязаних із наступом червоної Москви й слабим відпором збудженої в огні України. Нас дратували нескінченні дебати в Центральній Раді. Ще песимістичніше почали ми дивитися на події за Збручем, коли з походом на Укрнїну німців і австрійців щораз частіше почали прибувати звідти західньо-українські військовики, приносячи сумні вістки. Всі невдачі на Україні приписувалося звичайно діяльності впливової партії соціялістів-революціонерів, на чолі якої стояли молоді, недосвідчені люди, що послуговувалися радикальними, але нереальними гаслами. Закидувалося її провідникам надто радикальні кличі й невідповідну поведінку з німецьким командуванням, які компромітували українську владу й загрожували неминучим конфліктом, дуже небезпечним для молодої української державности. Невтішні вістки про нелад на Наддніпрянщині, які доходили до західньо-українського г р о м а дянства непокоїли його тим більше, що воно назагал настроєне було германофільсько, хоч молодь, а в першу чергу Українські Січові Стрільці готова була кожної хвилі покинути Австрію й перейти на бік молодої Української Держави, що повстала над Дніпром. Але утворення її не вивітрило з голов західньо-українського громадянства пронімецьких симпатій. Адже ж ще так недавно мало не кожний із них мріяв про те, як би то було гарно, коли б у результаті війни повстала Українська Держава на чолі з якимсь німецьким принцем, як королем. Таким українським володарем хотіли б бачити Вільгельма Габсбурґа, чи Василя Вишиваного, як його прозвали Українські Січові Стрільці, серед яких він мав загальні симпатії. Але годилися б остаточно й на Маркса Баварського, як би Німеччина не схотіла допустити на український престол австрійського кандидата. Тож конфлікт Центральної Ради з німцями не могли не хвилювати західніх українців. Болюче переживав вістки про всі ці непорозуміння і я. Не маючи змоги взяти чинної участи в праці своїх земляків над Дніпром, бо не міг покинути Наукового Товариства ім. Шевченка, всі службовці якого, як австрійські громадяни, були покликані до війська, а лишився тільки я один, як еміґрант що не підлягав військовій службі, я рішив написати листа до М. Грушевського й познайомити його з поглядами західнього українського громадянства щодо доцільности (чи краще — недоцільности) політики есерівських ватажків та його й своїми сумнівами з цього приводу. Передавши оказією, що щасливо трапилася, листи, я ніяк не сподівався, що дістану якусь відповідь. Не такі тоді часи були, щоб листуватися, та й годі було навіть подумати, що голова Української Республики матиме час і змогу відписати. Проте несподівано одержав листа від Михайла Сергійовича, переданого через стрільця, що їхав до Австрії в якійсь урядовій справі. Старенький професор ставав в обороні молодих діячів, кажучи, що все це незвичайно талановиті люди, а хоча й не довго вони діють на публичній арені, то тепер, мовляв такий час, що один рік більше важить, ніж десять мирних. Словом лист був оптимістичний. На жаль, як знаємо, справи що раз погіршувались і, вкінці прийшло до конфлікту між німцями й Центральною Радою. Розуміється, сидючи у Львові, не можна було бути в курсі подій, що відогравалися в Києві.

Навіть і загал киян не був у них втаємничений, не то ми. Але мені щодо цього пощастило. Раптом, цілком несподівано появляється у Львові незадовго до гетьманського перевороту, хто — Дмитро Іванович! Прибуття його мало якийсь таємничий характер. Він зберігав певне incognito. Довго не був і ніде, крім у митрополита Шептицького, не показувався. Митрополита він таки дуже шанував.

(Продовження буде).

Микола Очерет

ІНШИМ БОКОМ

Майже кожного дня ми читаємо, що 4-тий том роману: „Діти Чумацького шляху" написаного Докією Гуменною можна набути в книгарні часопису „Свобода". Читаємо й дивні думки снуються мимоволі в голові. Чому так поволі розходиться твір, що відбиває цілу епоху в житті нашого народу? Ми певні, що тираж книжки не більший трьох-чотирьох тисяч, а статистика каже, що в Америці коло одного мільйона громадян українського походження. Хай три четверті вже не цікавляться тим, що ось недавно пережила наша Батьківщина, але навіть тоді тираж книжки замалий, щоб задовольнити інтерес до неї останньої четвертини наших людей.

І ми знову взяли до рук цей четвертий том і перечитали його ще раз, щоб поновити те враження, яке зробила на нас ця книжка ще минулого року. Перечитали й прийшли до висновку, що саме цей том є найбільш цінною частиною цілого роману. Три перших томи змальовують нам трагедію українського села під сонцем Сталінської конституції, але ця трагедія висвітлена в цілій низці творів інших наших письменників. Між тим як четвертий том показує нам іншим боком „щасливе й радісне" життя українських літераторів, письменників, журналістів, критиків і всієї групи мистців художнього слова. Саме тут ми зустріли всебічний малюнок закулісного боку большевицької тактики, мета якої було і є знищення національної української літератури. Тож кожен хто хоче глибоко зрозуміти чому зараз в Совєтському Союзі йде нагінка на Рильського, Сосюру та безліч інших українських письменників мусить прочитати саме цей том і йому зразу стане ясно, що не одних письменників затиснуто в кліщі, а такий самий обруч давить і учителів, і лікарів, і інженерів, і науковців і все життя українських інтелектуальних сил. І саме цей малюнок життя з іншого боку ми вперше зустріли у Докії Гуменної.

„Україна століттями щедро роздавала свою інтеліґенцію сусідам і аж у двадцятому столітті спромоглася дати свою масову інтеліґенцію". Аби не зсунутись в яму абсолютного ніщо, Совєти мусять мати освічені робітничі кадри, мусять мати свою інтеліґенцію. Тому вони ввели обов'язкове навчання, вкрили країну мережою технічних середніх шкіл, розширили мережу вищих шкіл. Та юнаки, одержавши освіту, починали розглядатись навкруги і помічали разюче протиріччя між наукою і життям. Все чесне починало протестувати і попадало до концентраційного табору, за ґрати, а все безпринципне, безхребетне, підле попадало до большевиків у фавор.

З кожної сторінки твору Докії Гуменної виглядають такі от большевицькі „інтеліґенти". Ось перед нами Юхим Загайгора — старший науковий співробітник інституту літератури ім. Шевченка, головний редактор видавництва „Радянський письменник", член президії спілки радянських письменників. Він сидить в фотелі в своєму кабінеті і, заклавши пальці в пройми жилета, як це робив його батько, ювелір Аба Цудечкіс, так думає: „Якби це був український Дім літератури то господарем тут міг би бути лише письменник — українець. Та ба, це дім спільки радянських письменників України, хазяї тут вони, радянські письменники. Національ приналежність? То пусте! Аби знання мови й ідеологічна витриманість. Це й є культура національна формою і соціялістична змістом". А парія большевицького суспільства, український письменник Тарас Сарґола, викинутий зі спілки радянських письменників, сидить під дверима кабінету редактора Юхима Загайгори і думає: „саме тут бачимо проєкцію життя: як у літературному середовищі, так і в державі на Україні порозсідались в кріслах господарі — радянські всякі яничари, а українець, який не хоче вбити своєї національної серцевини, сидить тут при дверях прохачем."

Ось перед нами драматург Борис Микитчук — депутат, лавреат сталінської премії, академік, орденоносець, мільйонер, а разом з тим плягіятор. Свою першу драму „Комуна в степах" він украв у Тараса Сарголи, другу драму написав Ставенко, але його заслали, тому Микитчук мав нову драму: „Нова знать". А ось показаний творчий процес самого „геніяльного, українського драматурга" Микитчука. „ЦеКа вимагає знову колгоспної п'єси, — п'єса буде. Трохи з Шекспіра треба буде скубнути, трохи із „Баби Палажки" . . . Нечуя-Левицького, трохи з боротьби з петлюрівськими бандами . . . Ну, там трактористка якась із орденом . . . заможність колгоспних мас . . . якогось відсталого „індуса" ввести . . . От уже й є! Назву я її . . . „На масивах України". Зрештою хто посміє спробувати п'єсу провалити, коли її замовляє Цека?" О, Цека, себто Центральний Комітет партії большевиків чого не може зробити! Ми знаємо це на прикладі комсомольського письменника Островського. Цека потребує письменника з середовища комуністичного союзу молоді аби показати Заходу, як в СССР піклуються про молодих талановитих людей. Знаходять глухого, розбитого паралічем, майже неграмотного члена комсомолу Островського, а разом з тим кращі три письменники Іванов, Катаєв і Шолохов сідають за наказом Цека писати два великих твори. Коли перший з них був готовий, почалась кампанія популяризації і появляється роман: „Як гартувалась сталь". Після цього самого Островського привозять до Сочі, оточують лікарями, цілим штатом перекладачів і друкарок, що тут же готують цей твір для друку різними мовами, а в той час випускається новий твір: „Народжені бурею". Коли плян був виконаний і Цека видало обидва намічені твори, Островський раптом умирає. Цека може з неграмотного одеського гружчика Папаніна зробити академіка, а Хвильового заставити пустити собі кулю в лоб.

Авторка бачить зростання майбутнього. „На руїнах старого зродиться нове — але таки наше, українське. Хочемо бути всі вільними козаками, а панів-загарбників не хочемо!" (стор. 244).

І саме оте „наше" держить всіх нас весь час в повному напруженні всіх наших сил, змушує нас кожну хвилину бути готовими до дії, саме це єднає нас. Жодні експерименти не можуть здолати нас, стерти нас з землі, доки ми матимемо оте „наше", що донесли його нам наші предки з глибини віків. Яскравим прикладом цього є сама авторка великого чотирьох томного роману: „Діти Чумацького шляху", яка лише ступила на вільну землю і зараз же зафіксувала своїм твором цілу епоху життя нашого народу.

Нові Книжки й Журнали

О. Лев Тимків. Правдива любов у подружжі. Слово Доброго Пастиря. Видавництво О.О. Василиян у ЗДА. Рік III ч. 4. Квітень, 1952, ст. 32. Обкладинка роботи Якова Гніздовського.

Всі знають і часто повторюють, що здорове і морально сильне суспільство складається зі здорових і сильних клітин, якими є окремі родини. Історія нас учить, що де зачали розлітатися родини, там наступала деморалізація громадянства, а з нею упадок таких сильних держав, як давня староримська держава, або як деякі сьогочасні европейські держави, що з могутніх і провідних державних організмів сталися слабими і без чужої допомоги не можуть оборонитися перед загрозою ззовні.

Основою здорової морально родини являється любов. На цю тему, любови у подружжі, написав цікаву книжечку отець Лев Тимків. І ця книжечка дуже на часі, бо деколи можна завважити, що й новоприбулі наші люди до цієї країни зачинають надто „ліберально" дивитися на подружні зв'язки та унещаслинлюють самі себе й своїх дітей, які найбільше терплять через той гін своїх батьків за розкішшю.

Автор пише на вступі, що писатиме про „любов у християнському розумінні, про правдиву й вічну любов. Християни обвантажують себе великою виною, коли замало говорять про любов і дозволяють безвідповідальним чинникам змонополізувати це слово для себе". Далі автор підкреслює, що ця тема „дуже гарна й величня та багато користи може принести тим, що над нею розумно й похристиянськи призадумаються".

Гадаємо, що книжечка о. Тимкова сповнить своє завдання супроти тих, що її прочитають.

Мирослав Небелюк. Анна Ярославна — українська княжна на королівському престолі Франції в XI сторіччі. Українська Національна Єдність у Франції. Бібліотека Самоосвіти. Париж—Ліон, 1952, ст. 64.

Автор розповідає в цій книжечці про доньку славного українського князя Ярослава Мудрого — Анну, що була вийшла заміж за французького короля Генриха I. Шлюб української княжни відбувся 14 травня 1049 року в славному місті Реймсі, в якому коронувалися всі французькі королі. Щоб дати зразок, як цікаво оповідає автор про цю славну для українців подію, наведемо короткий уривок з його книжечки:

„Анна, народжена в 1024 році, мала тоді 25 років, була надзвичайної вроди й належала до плодючої раси. Це все давало підстави сподіватися, що молодий капетинський рід скоро матиме наслідника. Кілька років минуло й ці сподівання не здійснювалися. Королеву огорнув сумнів і неспокій і вона зложила врочисту обітницю збудувати й вивінувати манастир, якщо Бог поблагословить її сином. І справді, незабаром після цього посипалися діти одне по одні́м, скоріше ніж цього бажав собі добряга король, що мав звичку міряти обіцяну заплату розміром одержаної ласки. Уважаючи одначе ласкавість Божу супроти нього занадто щедрою, він, доки жив, не дозволяв Анні сповнити зложеної Богові обітниці, помимо її наполегливих просьб. Це, зрештою, в нічому не попсувало супружого співжиття королівської пари, доказом чого служать численні грамоти, підписані Генрихом I і Анною Ярославною".

Праця Мирослава Небелюка пригадує нам ту добу нашої історії, коли наша країна славна була у всій Европі і европейські володарі дружили з українськими князями, щоб піднести блиск своїх престолів.

Л. Луців

Київ. Журнал літератури і мистецтва. Січень—Лютий, 1952, ст. 64. Филаделфія. Видає Видавництво „Київ".

Зміст: С. Парфанович — Коляда з мурів твердині. Ікер — Сосюра в ЦК. М. Куліш — Так згинув Гуска. Є. Маланюк — Індійське літо. О. Лятуринська — Сонцеворот. В. Лесич — Пізнє літо. М. М'ятка — Новий заповіт. Р. М. Рільке — Бог у середньовіччі; Спів жінок поетові. Т. Осьмачка — Пісня. Ш. Бодлер — Вигуки; Остерігач; Сови. Б. Сивенко — Кам'янецький університет і його студентство в 1918-1919 рр. О. Гриценко — Ярмарок. О. Тарнавський — Модернізм в американській поезії. Б. Нижанківський — ✡. С. Гординський — Критика ювілейного видання „Слова о полку Ігореві". О. Домбровський — Мистецтво античної України. Б. Кравців — До проблеми Тура, Сварога і Трояна. Рецензії. З бібліографічних міркувань. Camera obscura.

Наша Культура, ч. 5 (170) за березень 1952 р. Вінніпеґ, Ман., Канада.

Зміст: † Іларіон: Перше значення слова „Україна". Проф. В. Шугаєвський: Нищення в Україні національно-культурних цінностей. † Іларіон: Стосунок розуму до Віри. Проф. д-р Ю. Мулик-Луцик: Перші потреби української гоголіяни. Проф. Б. Жук: Українське килимарство. † Іларіон: Перші записані слов'янські слова. Наукові замітки. І. О., Д-р Д. Волковський, о. д-р Левицький, о. В. Коваленко, о. В. Профета. Проф. П. Ковалів. Рецензії й огляди. Хроніка нашого культурного життя. Нові книжки.

В кожній українській хаті повинен знаходитися часопис „Свобода".

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Клівленд, Огайо

Інавґурація Академічних Вечорів

Згідно з пляном Акад. Т-ва „Зарива" в Клівленді, відбулася в дні 29 березня у малій залі Укр. Нар. Дому, в год. 7-ій вечором „Інавґурація Академічних Вечорів", започаткованих науковою доповіддю дуже популярного й широко знаного нашого науковця дир. Володимира Радзикевича на тему „Історична доля Карпатської України".

В присутності около 50 осіб, представників старшого громадянства і молоді, відкрив цей Вечір, іменем Комітету Акад. Вечорів, зложеного з чільних особистостей старшого громадянства й Управи Т-ва „Зарево", проф. Ждан, вітаючи присутніх та коротко з'ясовуючи ціль і мету таких Вечорів і їхні величезні користі для нашого духового розвитку.

Після офіційного відкриття зачав свою незвичайно цікаву й актуальну, гарно опрацьовану й багату змістом доповідь дир. Радзикевич. Якби на звуковім фільмі вслухувався кожний в слова промовця, в чудово змальовані образи, що в'язались в одну гармонійну цілість, довгу історію Карпатської України.

Неначе поспішним поїздом проїздив докладчик крутими шляхами довгої історії Срібної Землі, зупиняючись довше на т. зв. „головних станціях". Головними станціями, на яких він довше зупинився були: рік 1015 — смерть Вол. Великого, 1321 — приборкання угорськими королями повстання українських магнатів; 1526 програна битва мадярів з турками під Могачем; 1772 — прилучення Закарпаття до Австрії; 1848 — мадярське повстання і російські війська на Угорщині; 1918 — визвольні змагання; 1939 — проголошення вільної Карпатської України.

Із різних окупацій найбільш зносимою назвав докладчик чеську, під якою українське населення Карпатської України могло себе все ж таки відносно найбільш національно й політично проявити. Доповідь свою закінчив промовець заключенням, що Карпатська Україна проявила себе в дні 15 березня 1939 р. так ясно й недвозначно, що сьогодні не може вже бути сумніву, що дальша історична доля Карпатської України якнайтісніше зв'язана з долею цілої України, бо Карпатська Україна це прадідна українська земля і головна вихідна брама України в Західню Европу, а тому й щастя її лише у вільній і соборній українській державі від Тиси по Кавказ.

Після доповіді розвинулась дуже жива й цікава дискусія, в якій забирали голос чільні й знані зі своєї праці громадяни, як проф. Ждан, полк. Курах, проф. Яремкевич, д-р Гурко, ред. Мельник Кость, інж. Тарасюк, дир. Бігун, Винар Любомир й інші.

Дискутанти порушили цілу низку актуальних проблем, як прим. справу Пітсбурської умови, справу впливу української культури на угорську, впливу української мови на угорську (понад 2000 слів українського походження можна знайти без труду в угорській мові!), важливу справу нав'язання контакту з нашими братами закарпатцями, згуртованих в Клівленді в російській православній церкві, й багато інших.

Друга з черги доповідь полк. Кураха в тій самій залі на тему „Туркестан і наші засланці". Вступ на доповіді за добровільними датками, дохід з яких призначений для хворих наших скитальців в Австрії. Третю доповідь виголосить проф. Ждан дня 3 травня ц. р. на тему „Геологічний профіль України".

Остається хіба побажати успіхів у такій хосенній праці!

Д-р Наклович

Пасейк, Н. Дж.

Збори Відділу У.К.К.

Дня 29. III. 1952 р. відбулися в Патерсоні в приміщенню п. Вінярська, 482 Main St., загальні збори „Української Грромади" Відділ У.К.К.А. До президії обрано п. Петришина як голову Зборів та д-ра Лугового як секретаря. По звіті уступаючого Голови п. проф. В. Смаль-Стоцького і поодиноких референтів уділено абсолюторії уступаючій Управі та приступлено до вибору нової Управи, в склад якої увійшли: Голова: проф. В. Смаль-Стоцький, секретар: мґр. Степан Бобиляк, 2 заступники голови: Михайло Озарук і д-р Мирон Луговий, касиєр: п. Сергій Вінярський, 2 члени Виділу: п. Зенаїда Воррона і п. Григорій Чура. Контрольна Комісія: п. Зенон Семенюк, п. Андрій Лопушняк і п. Борис Ілько.

Слід підмітити, що Патерсонська Громада, завдяки вмілій і енерґійній праці свойого голови проф. В. Смаль-Стоцького та панів мґр. Бобиляка, Семенюка, Озарука, Вінярського і Лопушняка розвивається дуже гарно і чим день число членів збільшується. Виділ закупив велику скількість книжок для бібліотеки та час від часу уряджував святочні імпрези, через які культурно-освітне життя українців Патерсону централізується. На зборах запали дві важливі резолюції, які свідчать про ідейність та відданість Виділу У.К.К.А. українській справі, а саме: поширення допомоги Хорові Бандуристів через розпродаж листівок, виданих в тій цілі, та друга важлива резолюція, а це: постанова закупна книжок про Україну в англійській мові та передання їх безплатно до пубблічних бібліотек міста Патерсону. В патерсонський американських бібліотеках можна стрінути літературу майже всіх народів світу, з виімком української, так що таку цінну ухвалу Виділу можна вітати як пролв здорової конструктивної думки та праці.

М. Л.

ВІСТІ з Н.Т.Ш.

Нові дійсні члени НТШ в Америці

Головний Виділ НТШ в Сарселю затвердив в останніх місяцях дійсними членами НТШ таких звичайних членів: д-ра Осипа Андрушкова, д-ра Григора Лужницького, д-ра Луку Луціва, д-р Марію Пшепорську-Овчаренко і Святослава Гординського.

Шевченківська сесія в Ню Йорку

Виділ А. В. НТШ влаштував дня 9 березня 1952 в Ню Йорку прилюдне наукове засідання для відзначення роковин народження і смерти патрона Товариства — Тараса Шевченка. Численно зібрані члени НТШ та запрошені гості вислухали звідомлення з діяльности А. В. НТШ за 1951 рік, яке подав голова проф. Микола Чубатий. Це звідомлення було вже друковане в українській пресі в Америці.

Д-р Лука Луців виголосив доповідь п. н. „Шевченко і світ". Доповідач поділився з присутніми вислідами своїх дослідів над перекладами творів Шевченка на цілу низку чужих мов, звертаючи особливу увагу на слов'янські мови.

Наукові доповіді

Дня 1 березня 1952 виголосив д-р Олександер Домбровський доповідь на тему: **„Соціологічні моменти в палеоетнографії Східної Европи"**. Доповідач насвітлив деякі цікаві питання доісторичних часів. До найстарших соціологічних моментів в палеоетнографії східної Европи належать два діяметрально різні способи життя на згаданій території: осілий і номадний. Вже Гомер згадує про східно-европейських номадів, називаючи їх „кобилодоїльниками". Загал дослідників догадується, що ця назва відноситься до скіфів. Осіле життя є зв'язане з праукраїнським автохтонним субстратом, що заселював територію античної України найправдоподібніше десь ще від часів неоліту і був ядром населення, ведучи аґрикультурний спосіб життя.

Черговим соціологічним моментом є амазонологія, тобто цикль античних переказів про войовничі жінки, що їздили верхом, стріляли з луків і брали участь у війнах. Амазонологія — це ремапент матріярхального ладу, який в наслідок специфічних умовин життя задержався довше в деяких народів евразійської території. З оповідань про савроматів в Геродотовій Скифії довідуємося, що вони повстали зі змішання молодого скіфського покоління з амазонками. З цього фантастичного оповідання виходить, що соціологічний процес переходу з матріярхату в патріярхат тривав у сарматів довше, можливо в наслідок строгого ґінайкократичного родового ладу, в якому матріярхат не уступав в нічому автократичній владі пізнішого патріярха. В етнографічному матеріялі скіфів, зібрано в четвертій книзі Геродота, находимо також деякі незначні сліди матріярхату.

Рабовласницька система в житті східно-европейських народів і племен в античну епоху являється також важливим матеріялом для досвідів над соціяльною структурою жителів даної території, їхньої культури і ментальности.

В дискусії забирали слово: проф. Б. Січинський, проф. М. Заклинський, о. д-р М. Ваврик, професор М. Величківський, д-р П. Герасименко.

— 0 —

Дня 15 березня 1952 відбулося наукове засідання Економічної Комісії НТШ, на якому д-р П. Герасименко зачитав свою доповідь на тему: **„Запаси металургійних сирівців у світі"**. Після доповіді відбулася дискусія.

Бібліотека НТШ в Америці

За браком приміщення книжкові засоби НТШ в Америці покищо недоступні для ширшого круга користувачів. Частина книжок находиться в Ню Йорку, частина у Филаделфії, де живе директор Бібліотеки НТШ Володимир Дорошенко. У звіті дир. Дорошенка читаємо, що в 1951 році вплили Бібліотеки у Филаделфії виносили: 657 книжок, три більші збірки газет, 1 портрет, 62 фото, 32 афіші, 3 мапи, збірка марок, 11 екслібрісів і певна кількість інших друків та рукописів. Майже всі вплили бібліотеки походять з дарів. Жертводавцями були установи (40) і приватні особи (89).

Видання й розіслання Праць Історично-філософічної Секції до великого числа наукових установ та бібліотек у світі оживило обмінний книжковий рух. До А. В. НТШ в Ню Йорку починають напливати видання різних американських і позаамериканських наукових установ.

Дальші жертви на Дім Української Культури

В лютому і в березні 1952 вплинули дальші жертви на Дім Української Культури в ЗДА. В першу чергу слід тут відмітити двох нових членів-добродіїв Дому Української Культури, які зложили по сто долярів. Ними є: п. Володимир Ярема з Ню Йорку і п. Михайло Маляр з Дітройту. Таким чином число членів-добродіїв ДУК зросло до вісім. Менші жертви зложили такі установи і громадяни: 50 долярів — п. Платон Стасюк в Ню Йорку, 25 долярів — Товариство св. Миколая, 120 Відділ УНСоюзу в Аліквіпі, Па., 154 доляри зібрав 143 Відділ УНСоюзу ім. М. Шашкевича в Гемтремк поміж своїми членами. На цю суму складається вище подана 100-долярова жертва п. М. Муляра, 10-долярова жертва п. Миколи Горина, 5-долярова п. Гр. Біжика, 2-долярові пп. М. Кравецького і Ст. Стравняка та 35 — однодолярових жертв. 143 Відділ УНСоюзу в Ґрейт Медовс, Н. Дж. надіслав 10 долярів.

Бюлетень А. В. НТШ

А. В. НТШ почав видавати покищо на циклостилі свій квартальний бюлетень. Перше число появилося в квітні 1952. Воно обіймає 14 сторінок і містить інформації важні для членів і прихильників НТШ.

Кожний свідомий українець, та кожна свідома українка, вважають своїм обов'язком стояти в рядах Українського Народного Союзу, щоб своїм членством збільшувати кадри ідейних українських працівників.

„Історія цивілізації людства" та історія України

(Початок на стор. 2-гій)

Четвертий том охоплює часи до Віденського Конгресу (1815); вони обіймуть ролю українського народу як цивілізаційного чинника у боротьбі з татарами, турками і натиском Москви на Европу, себто визвольну боротьбу української козацької епопеї. Автором того тому буде Люїз Гочалк, професор европейської історії в Шікаґо. П'ятий том обійме часи до Першої Світової Війни (1914) а шостий та останній часи по вибуху Першої Світової Війни до нинішніх днів. Автором п'ятого тому призначено д-ра Йорґа Басандре директора Національної Бібліотеки в Ліма, Перу, а шостого призначено одного індійського вченого. Мабуть найновіші часи, що заторкають питання нинішних часів свідомо передано в руки істориків тих народів, що не є ковалями нинішних світових подій.

По появі ця історія людства має бути видана в скороченім двотомовім виданню як підрічник для університетів та одно-томовий для широкої публики. Початкове видання буде опубліковане в трьох мовах: англійській, француській та еспанській; скорочені видання появляться й в інших мовах. Ціль тої історії виказати тяглість цивілізаційного процесу цілого людського роду та співзалежність одної цивілізації від другої. Для українського народу творця окремого типу культури київської Руси-України та творця ідеалу вільної людини у вільному громадянстві вже в 17-тім століттю стає чергове завдання, щоб ці його цивілізаційні заслуги були вписані справедливо на його рахунок в плянованій історії людства.

● РОЗШУКИ ●

ВОЛОДИМИРА ПАНЧУКА з с. Липпиці, пов. Перемишляни та **КАТЕРИНУ ВАСИЛЬКІВ** з с. Ліденьці, пов. Перемишляни шукає **ІВАН ДАЦКО.** Прошу писати на адресу:
IWAN DACKO
4929 S. Paulina St. Chicago 9, Ill.

Пошукую **СТЕФАНА БОДУЛИЧ** з села Недільна, пов. Старий Самбір. Тепер має бути в Шікаґо, Ілл. Пошукує тета Анна Сеник. Прошу зголоситись 1 Washington Avenue, Hastings on Hundson, N. Y.

Пошукую: Семена Баршчика, Анну Бойко, Константина Павец і Рузина Павець. Ласкаві вістки про них прошу слати на адресу:
KONSTANTYN TUPICZAK
38 Franklin St. Gettysburg, Pa. USA.

ЗМІНА АДРЕСИ УВАН в ЗДА і МУЗЕЙВ УВАН

З 10-го квітня 1952 р., редакція Анналів УВАН, Літературно-наукового Збірника УВАН, Секретаріят УВАН в ЗДА, Бібліотека та Музей-Архів УВАН переходять до нового приміщення:

11½ West 26th St.
New York 1, N. Y.
Tel.: Lexington 2—4439

На цю адресу просимо адресувати кореспонденцію, газети, пакунки тощо.

Управа УВАН

Подається до відома всіх редакцій, видавництв і авторів, що один з обов'язкових примірників, який досі посилався на адресу проф. Л. Бачинського, Warrenton, належить надсилати на адресу проф. Л. Бачинського:

Leonid Bachynskyj
4414 Brooklyn Ave
Cleveland, Ohio.

Управа УВАН в ЗДА

(ог)

ВИСОКОШКІЛЬНІ СТИПЕНДІЇ В БЕЛЬГІЇ І ЕСПАНІЇ НА АКАД. Р. 1952/53

Подаємо оцим до відома, що Централя Комісії Допомоги Українському Студентству приймає зголошення на зворотні католицькі стипендії для високошкільної молоді на акад. рік 1952-53 на студії на університетах в Бельгії і Еспанії, зокрема на високих школах Лювену і Мадриду.

1. Кандидатами на ті стипендії можуть бути українці обох віровизнань.

2. Від кандидатів вимагається закінчення середньої освіти клясичного або математично-природничого типу принаймні з добрим успіхом.

3. Заавансовані у високих студіях повинні виказатися добрими успіхами в дотеперішніх університетських студіях.

4. Кандидати мусять мати певну підготовку з французької чи пак еспанської мов, що дозволяло б їм розуміти виклади.

5. До уваги входять кандидати: початкуючі до 22 р., а заавансовані до 28 р.

6. Признана стипендія обіймає повне утримання та студійні кошти в акад. році 1952/53.

7. Невдача при іспитах, як також невідповідна поведінка, потягає за собою втрату стипендії сейчас або на наступний рік.

8. Кандидати на стипендії складають свої прохання негайно а не пізніше 30. червня ц. р. на адресу: COMITE DU SECOURS AUX ETUDIANTS UKRAINIENS, 27, rue des Bauves, Sarcelles, S. et O. France.

Зголошуватись можуть кандидати з европейських і заокеанських країн. Кошти подорожі до місця студій і назад оплачують кандидати.

До прохань слід приложити:

1. власноручно написаний життєпис,

2. відпис свідоцтва зрілости,

3. заавансовані у студіях посвідки (свідоцтва) високих шкіл і професорів,

4. опінію „Обнови" та інших студентських і громадських організацій,

5. посвідку місцевого душпастиря.

Централя Комісії Допомоги Українському Студентству

ЗАХІДНА НІМЕЧЧИНА ХОЧЕ ТОРГУВАТИ ІЗ СХОДОМ

Бонн, Німеччина. — Кілька одночасних познак свідчать про те, що Західна Німеччина змагає до того, щоб мати зовсім вільну руку в справі торгівлі з державами, що находяться під контролею Совєтів. Комісія Закордонної Політики у союзному парляменті домагається відновлення торгівлі з державами на Сході, щоб і під цим оглядом Західна Німеччина була зрівнана з тими західними державами, які вільно торгують з совєтським бльоком. Ця Комісія Зак. Політики складається з 23 членів, в тому 12 членів належать до трьох партій, що підтримують канцлера Аденауера. Одночасно впливовий часопис „Гандельсблят" повідомляє, що Західна Німеччина заключила торговельний договір з червоним Китаєм на суму 71,430,000 долярів. Німеччина мала б дістати від Китаю вовну, оливу сою, земні горішки і футра в заміну за німецькі хемікалії, машини, льокомотиви, електричне приладдя та ліки. Немов для підтримки тих своїх домагань поважний німецький політичний тижневик „Ді Цацт" вмістив карикатуру, на якій Британія, Швайцарія, Франція, Голяндія і Бельгія ловлять вудками рибу в торговельнім ставі торгівлі із Сходом, а на боці сидить Німеччина із зв'язаними руками. Західна Німеччина домагається навіть, щоб скоротити листу тих товарів, що недозволені в торгівлі зі Сходом.

ТРУМАН ВИКЛИКАЄ СОВЄТИ ПІДПИСАТИ МИР З АВСТРІЄЮ

Вашингтон. — Під час пресової конференції президент Труман висказався, що Совєти можуть виявити ділом правдивість своїх заяв про миролюбивість, коли вони підпишуть мир з Австрією й приймуть пропозицію Злучених Держав у справі обмеження збросьнь. Точки для такого мирового договору випрацювали три західні держави і пред'явили їх Росії як „упрощений договір". — Між точками є заборона виплати воєнних відшкодувань Австрією, а цьому постійно противиться Совєтська Росія.

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тим самим і співвласниками тринадцяти мільйонового Союзового майна!

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

ВЕСТ ІСТОН, ПА. — Тов. ім. Б. Хмельницького, від. 137, повідомляє, щ місячні збори відбудуться в неділю, 27. квітня, о год. 2-ій пополудні в церковній галі. Зміна тому, що Великдень припадає на 20. Проситься всіх членів прибути на ці збори. — С. Колодруб, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Тов. Жидачів, від. 393, повідомляє своїх членів, що з огляду на наші Великодні Свята, збори відбудуться в суботу, 26. квітня, о год. 8-ій ввечорі, в Домівці Червоного Хреста, 423 E. 9. вул. Проситься всіх членів взяти участь в „Параді Льояльности" в дні 26. квітня — І. Дубик, предс.; Є. Баланда, кас.; М. Литвин, фін. секр. З. Серафин, рек. секр.

ОЛИФАНТ, ПА. — Місячні збори Бр. св. Кирила і Методія, від. 86, відбудуться в неділю, 27. квітня, зараз по Службі Божій де звичайно. Проситься довгуючих членів прийти та вирівняти свої залеглости, щоб не наражатись на суспенду. — Уряд.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ, БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ, А ПРОСВІТА ЦЕ СИЛА

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

ПАВЛО НЕЙДЗА, член Тов. ім. Д. Вітовського, від. 268 УНСоюзу, помер нагло 10. квітня у Филадельфії, Па. Покійний приїхав до Америки 1912 р. з села Діпщи, пов. Бережани. Лишин у смутку жену Анну, дочку Софію, синів Володимира і Левона і трьох внуків. Похорон відбувся 14. квітня з погребового заведення до церкви св. Володимира, де прийшли віддати останню прислугу багато краянів і приятелів. — В. П. П.
Т. Радинський, секр.

ВАСИЛЬ ПЛЮТА, довголітний член Тов. Укр. Нар. Дому, відділ 316 УНСоюзу, помер по довгій недузі 12. квітня 1952 р. в 58. році життя. Покійний походив зі села Дібринів, пов. Рогатин, Галичина. Був членом від 1915 р., виконуючи кілька разів уряд касієра і рекордового секретаря. Похорон відбувся 15. квітня при участи родини і членів. Оставив у смутку жінку Параньку, синів Петра, Івана й Андрія та 5 внуків. Поховано його на Riverside Cemetery. — В. Й. П.
В. Іванців, секр.

УВАГА! ЧЛЕНИ 457 ВІДДІЛУ У. Н. СОЮЗУ! УВАГА!

В неділю, 27. квітня 1952 р., точно о год. 3. попол.

безпосередньо перед імпрезою діточої секції Відділу (читайте оголошення в слідуючому числі) відбудуться

МІСЯЧНІ ЧЛЕНСЬКІ СХОДИНИ!

В програмі крім біжучих організаційних справ: 1) вибір заступників голови Управи Відділу, рекордового секретаря і бібліотекаря; 2) вибір комітетів: культурно-освітнього, допомогового та імпрезового; 3) вибір делегатів на Український Конгрес; 4) справа літнього табору для дітей. — Присутність всіх членів обовязкова. Закликається всіх членів, що ще не вплатили складки за квітень, щоб зробили це зараз по сходинах.

ТАРЗАН, ч. 2815. Манія королеви.

Коли легкий звук дійшов до них з кімнати за ними, Тарзан промовив тихо: „Жди, Хіраме! Хтось надходить".

Затримавшися в коридорі перед входом до її кватири, Тіра розмовляла з її командантом сторожі.

„Зачини западину", шептав Тарзан. „Ми сховаємося за цей ослін".

Тіра ввійшла і просто поспішила до стіни. Відчинивши западину, вона зачарована, пильно дивилася в долину на золотий кружок.

ЗВІТ ГОЛОВНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ КОМІСІЇ У. Н. СОЮЗУ

з контролі майна і діловодства У. Н. Союзу за 1951 рік, переведеної в днях від 10-го до 17 березня 1952 року.

ЗВІТ ГОЛОВНОГО СЕКРЕТАРЯ У. Н. СОЮЗУ
від 1. січня 1951 р. до 31. грудня 1951 р.

ПОВНОЛІТНІ ЧЛЕНИ:

В день 1. січня 1951 р. було повнолітних членів	45,150
Прибуло за 12 місяців	6,941
Разом	52,091
Відійшло за 12 місяців	3,410
Остало	47,681

Значить, що за останній рік У. Н. Союз збільшився на повнолітних членів. 2,531

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ:

В день 1. січня 1951 р. було всіх дітей	16,370
Прибуло за 12 місяців	3,606
Разом	19,976
Відійшло за 12 місяців	1,867
Остало	18,109
Молодечий департамент збільшився за останній рік на членів.	1,739
Оба департаменти разом мають членів	65,790

РУХ ПОВНОЛІТНІХ ЧЛЕНІВ ЗА 1951 РІК:

З початком січня 1951 року було повнолітних членів	45,150
У 1951 році: прийнято нових	4,641
прийнято з переступними листами	856
прийнято з інших кляс	280
прийнято наново	1,160
прийнято зі старого роду обезпечення	4
Разом	52,091
У 1951 році: суспендовано	2,403
відійшли з переступними листами	912
відійшли до інших кляс	280
відійшли до нового роду обезпечення	4
відійшли зо зворотом у готівці	305
відійшли на безплатне продовження	18
відійшли на виплачене обезпечення	38
відійшли з виплаченим обезпеченням	20
померли	430
Разом	4,410
Віднявши 4,410 від 52,091 дістанемо загальне число повнолітних членів з кінцем грудня 1951 року	47,681

Повнолітні члени були обезпечені в таких клясах:

В старому роді обезпечення	230
В обезпеченні платнім по смерти з вкладками до 70 року життя	751
В обезпеченні платнім по смерти з вкладками впродовж 20 років	14,726
В обезпеченні платнім за життя з вкладками впродовж 20 років	9,771
В обезпеченні платнім по смерти з вкладками до 65 року життя	174
В обезпеченні платнім за життя з вкладками до 65 року життя	194
В новім обезп. на ціле життя для нових членів	10,937
В новім обезп. на ціле життя для старих членів	10,898
Разом	47,681

РУХ ЧЛЕНІВ МОЛОДЕЧОГО ДЕПАРТАМЕНТУ ЗА 1951 Р.:

З початком січня 1951 року було всіх дітей членів	16,370
У 1951 році: прийнято нових	2,672
прийнято наново	489
прийнято з переступними листами	290
прийнято з інших кляс	155
Разом	19,976
У 1951 році: суспендовано	1,062
відійшли з переступними листами	314
відійшли до повнолітних членів	177
відійшли до інших кляс	152
відійшли на безплатне продовження	5
відійшли на виплачене обезпечення	2
відійшли зо зворотом у готівці	137
померли	18
Разом	1,867
Віднявши 1,867 від 19,976 дістанемо загальне число дітей членів з кінцем грудня 1951 року	18,109

Діти були обезпечені в таких клясах молод. департаменту:

У клясі 1-ій на $ 500	3,116
У клясі 2-ій на $ 400	823
У клясі 3-ій на $ 100	2,382
У клясі 4Р на $ 250	166
У клясі 4Р на $ 500	3,635
У клясі 4Р на $1000	1,419
У клясі 5Е на $ 250	309
У клясі 5Е на $ 500	3,901
У клясі 5Е на $1000	1,266
У клясі 6С на $ 500	711
У клясі 6С на $1000	381
Разом	18,109

Маючи на увазі, що з початком 1951 р. було всіх активних повнолітних членів і дітей 61,520, а знова з кінцем 1051 р. те загальне число виносило 65,790, загальний приріст членів за 1951 рік виносить 4,270.

ЗВІТ З КОНТРОЛІ ГОЛОВНОГО КАСІЄРА
за час від 1. січня до 31 грудня 1951 р.
ПОВНОЛІТНІ ЧЛЕНИ.

ПРИХІД:		РОЗХІД:	
Січень	$300,273.80	Січень	$120,939.00
Лютий	152,205.82	Лютий	147,042.70
Березень	176,692.19	Березень	225,963.83
Квітень	293,992.76	Квітень	230,859.79
Травень	155,955.17	Травень	182,812.30
Червень	205,975.56	Червень	246,014.41
Липень	172,956.00	Липень	246,374.97
Серпень	132,750.32	Серпень	78,089.54
Вересень	173,325.89	Вересень	236,190.56
Жовтень	164,740.20	Жовтень	146,027.56
Листопад	143,638.24	Листопад	179,077.33
Грудень	243,950.15	Грудень	272,771.83
Разом	$2,316,456.10	Разом	$2,312,163.82

ПРИХІД:

З місячних вкладок від членів	$1,295,742.02	$1,295,742.02
Відсотки від бондів	271,030.26	
Відсотки від морґеджів	27,385.12	
Відсотки від членських позичок	14,174.21	
Відсотки з банків	88.05	
Заробок на бондах	7,055.88	
Чинш від реальностей	51,309.65	
Разом від інвестицій		371,043.17
Сирітські части	6,102.62	6,102.62
Приходи друкарні і книгарні	161,218.54	161,218.54
Зворот позичок до народного фонду	174.00	
Продаж книжок в англійській мові	484.00	
Разом звороти до народ. фонду		658.00
З переносу резерви за переписаних членів з молод. департаменту	3,665.39	
З переносу резерви за переписаних членів до нових родів обезпеч.	1,183.00	
Разом з переносу		4,848.39
Зворот виплаченої нагороди за нових членів з молод. деп.	8,919.75	
Зворот виплаченої нагороди лікарям з молод. деп.	16.00	
Зворот виплаченої нагороди відділовим секретарям	17,424.53	
З переносу резерви за суспендованих членів	9,177.33	
Уневажнена дивіденда і нагороди за членів	535.01	
З переносу інших фондів з мол. деп.	91.80	
З продажі Історії України в анг. мові	9.00	
З продажі платничих книжечок	15.60	
Разом інші звороти		36,189.02

ІНВЕСТИЦІЇ:

Продаж і сплата бондів	265,787.02	
Сплати морґеджів	111,351.25	
Сплати членських позичок	49,278.77	
Підвищено вартість інвест. в бондах	1,673.30	
Сплати нотів (векслів)	290.00	
Перенос інвестицій	4,987.92	
З переносу на обниження вартости інвестицій в реальностях	5,500.00	
З переносу на обниження вартости машин в друкарні	1,786.08	
Разом з інвестицій		440,654.34
Прихід за час від 1. січня до 31. грудня 1951 р.		$2,316,456.10

РОЗХІД:

Виплати з посмертних фондів	$ 536,117.05	
Виплати з адміністраційного фонду	472,307.95	
Виплати з конвенційного фонду	373.92	
Виплати з фонду допомогового	31,233.47	
Виплати з фонду народного	8,698.20	
Виплати з фонду резервового	5.12	
Виплати з фонду сирітського	5,937.79	
Виплати з фонду обезпеки інвестицій і смертности	732.99	
Виплати з фонду Згоди Братств	2,342.25	
Виплати з фонду Захисту-Сирот.	21.00	
Разом		$1,057,769.74

ІНВЕСТИЦІЇ:

Інвестовано в бондах	1,201,218.77	
Інвестовано в морґеджах	20,000.00	
Позички членам	28,187.39	
Перенос інвестицій	4,987.92	
Разом інвестовано		1,254,394.08
Розхід за час від 1 .січня до 31. грудня 1951 р.		$2,312,163.82

ЗІСТАВЛЕННЯ ГОТІВКИ:

Готівка з кінцем 31. грудня 1950 року осталася	$ 275.478.87
Прихід за час від 1. січня до 31. грудня 1951 року	2,316,456.10
Разом	$2,591,934.97
Розхід за час від 1. січня до 31. грудня 1951 року	2,312,163.82
Готівка з кінцем 31. грудня 1951 р. остається	$ 279,771.15

БІЛЯНС:

Стан чинний:		Стан довжний:	
Готівка	$ 279,771.15	Посмертний фонд нових родів обезпеч.	$10,778,646.85
Морґеджі	590,839.20	Адміністраційний фонд	109,372.27
Бонди	10,027,843.25	Конвенційний фонд	26,672.69
Позички членам	338,242.72	Запомоговий фонд	180,988.43
Реальности	202,500.00	Народний фонд	13,846.01
Друкарня	12,329.87	Посмертний фонд старих родів обезпеч.	73,839.47
		Резервовий фонд	16,809.22
		Сирітський фонд	90,880.67
		Фонд обезпеки інвестицій і смертности	105,133.90
		Фонд Згоди Братств	2,579.95
		Фонд Захисту-Сирот.	52,756.73
Разом	$11,451,526.19	Разом	$11,451,526.19

Згідно з банковими книжечками і банковими виказами готівка знаходиться в банках, котрі подаємо в цьому звіті.

Готівка старших членів У. Н. Союзу знаходиться в отсих Банках:

Bankers Trust Co., New York, N. Y.	$23.511.34
Commercial Trust Co., Jersey City, N. J.	27,260.77
Commercial Trust Co., Jersey City, N. J.	42,490.42
Commercial Trust Co., Jersey City, N. J.	6,046.17
First National Bank, Jersey City, N. J.	23,900.38
Guaranty Trust Co., New York, N. Y.	35,222.63
Hudson County National Bank, Jersey City, N. J.	27,210.78
Irving Trust Co., New York, N. Y.	34,908.06
Irving Trust Co., New York, N. Y.	11,995.23
National Newark & Essex Bnk. Co., Newark, N. J.	2,579.95
National Newark & Essex Bnk. Co., Newark, N. J.	4,115.10
Public National Bank & Trust Co., New York, N. Y.	14,658.70
Royal Bank of Canada, Toronto, Ont.	9,915.60
Union County Trust Co., Elizabeth, N. J.	10,019.42
Ukrainian Savings Co., Cleveland, Ohio	5,936.60
Разом	$279,771.15

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ.

ПРИХІД:		РОЗХІД:	
Січень	$27,784.61	Січень	$13,186.37
Лютий	24,414.76	Лютий	19,705.36
Березень	30,894.74	Березень	22,362.96
Квітень	40,351.34	Квітень	54,247.00
Травень	24,386.19	Травень	23,430.26
Червень	26,248.56	Червень	28,328.11
Липень	36,831.30	Липень	29,812.30
Серпень	24,451.26	Серпень	3,343.25
Вересень	25,391.84	Вересень	37,670.45
Жовтень	28,863.85	Жовтень	35,174.29
Листопад	27,834.62	Листопад	29,540.20
Грудень	42,443.79	Грудень	59,411.69
Разом	$359,896.86	Разом	$356,212.24

ПРИХІД:

На прихід склалися ось такі позиції:

З місячних вкладок від членів	$267,661.34	$267,661.34
Відсотки від бондів	37,870.57	
Відсотки від морґеджів	1,633.47	
Відсотки від членських позичок	18.44	
Заробок на бондах	1,066.05	
Разом з інвестицій		40,588.53
Інші звороти	148.20	148.20

ІНВЕСТИЦІЇ:

Сплати і продаж бондів	43,147.94	
Сплати мобгеджів	7,622.16	
Сплати позичок	487.39	
Підвищено вартість інвестицій в бондах	241.30	
Разом інвестовано		51,498.79
Прихід за час від 1. січня до 31. грудня 1951 р.		$359,896.86

РОЗХІД:

Виплати з посмертного фонду	$ 32,921.55	
Виплати з адміністраційного фонду	60,811.32	
Разом		$ 93,732.87

ІНВЕСТИЦІЇ:

Інвестовано в бондах	258,280.93	
Інвестовано в морґеджах	3,500.00	
Позички членам	698.44	
Разом інвестовано		262,479.37
Розхід за час від 1. січня до 31. грудня 1951 р.		$356,212.24

ЗІСТАВЛЕННЯ ГОТІВКИ:

Готівка з кінцем 31. грудня 1950 р. осталася	$ 29,496.92
Прихід за час від 1. січня до 31. грудня 1951 р.	359,896.86
Разом	$745,606.02
Розхід за час від 1. січня до 31. грудня 1951 р.	356,212.24
Готівка з кінцем 31. грудня 1951 р. остається	$ 33,181.54

БІЛЯНС:

Стан чинний:		Стан довжний:	
Готівка	$ 33,181.54	Посмертний фонд	$1,462,276.61
Морґеджі	32,213.93	Адміністраційний фонд	41,319.82
Бонди	1,437,171.63		
Позички членам	1,029.33		
Разом	$1,503,596.43	Разом	$1,503,596.43

Згідно з банковими виказами готівка знаходиться в ось тих банках:

Commercial Trust Co., Jersey City, N. J.	$ 5,649.02
Commercial Trust Co., Jersey City, N. J.	1,943.85
Public National Bank and Trust Co., New York, N. Y.	13,591.43
Royal Bank of Canada, Toronto, Ont.	4,485.00
Union County Trust Co., Elizabeth, N. J.	7,512.24
Разом	$33,181.54

ЗАГАЛЬНЕ ЗІСТАВЛЕННЯ МАЙНА СТАРШИХ ЧЛЕНІВ І МОЛОДЕЧОГО ДЕПАРТАМЕНТУ
з кінцем 31. грудня 1951 року.

Майно старших членів з кінцем 1951 р.	$11,451,526.19
Майно Мол. Департ. У. Н. Союзу з кінцем 1951 р.	*1,503,596.43*
Загальне майно старших членів і молодечого департаменту включно із Захистом-Сиротінцем	$12,955,122.62

Активи не втягнені до загального мастку:

1. Залеглі відсотки від морґеджів $929.37 і платні в 1952 р. $3,815.59	4,744.96
2. Вісотки від членських позичок платні в 1952 р.	7,333.18
3. Відсотки від бондів платні в 1952 р.	88,428.81
4. Відсотки з банків платні в 1952 р.	59.36
5. Залеглі місячні вкладки з відділів не більше як 60 днів з кінцем 31. грудня 1951 р. виносять	19,087.16
Разом не втягнені активи	$ 119,653.47
Разом майно старших членів і молод. департаменту і невтягнені активи до загального майна	$13,074,776.09

ОБНИЖЕННЯ АКТИВ.

Бонди понад amortized value	$ 11,842.16
Відсотки на морґеджах	809.58
Позички на членських грамотах суспендованих членів	3,580.42
Друкарня	12,329.87
Вирівнання грошевої різниці між канадійською а американською валютами	2,374.44
Разом обниження актив	$ 30,936.47
Загальне майно У. Н. Союзу з кінцем 31. грудня 1951 року	$13,043,839.62

Головна Контрольна Комісія стверджує, що залеглі вкладки відділів У. Н. Союзу, які мали бути заплачені в грудні 1951 року, а не були, виносять суму $19,087.16.

Отсі відділи довгують за 1951 рік:

Відділ:	Сума:	Відділ:	Сума:
47.	$ 240.59	378.	30.19
51.	88.81	380.	121.43
82.	86.21	382.	25.43
88.	16.56	387.	72.07
108.	177.50	390.	247.15
123.	395.11	394.	18.19
145.	212.46	395.	18.30
165.	81.43	402.	58.24
166.	54.30	408.	19.01
183.	291.65	410.	17.52
194.	2,570.91	417.	68.36
203.	225.80	419.	15.28
230.	839.57	423.	355.71
236.	245.68	424.	10.78
242.	294.75	425.	26.15
251.	439.25	428.	21.55
257.	119.46	432.	4,975.30
276.	498.12	434.	25.88
285.	15.23	436.	651.52
288.	285.93	439.	355.11
289.	197.49	442.	126.81
297.	24.27	443.	47.22
303.	91.66	444.	52.64
312.	123.97	449.	53.66
328.	62.03	451.	163.74
332.	75.50	461.	322.83
341.	948.16	463.	21.55
345.	343.84	465.	112.03
346.	11.27	468.	146.56
356.	204.21	471.	87.36
359.	73.27	473.	1,276.49
366.	40.36	475.	93.98
368.	40.64		
377.	33.46	Разом	$19,087.16

(Закінчення на ст. 6)

Висока сільсько - господарська освіта в Америці

Коли три роки тому президент Труман запропонував програму технічної допомоги людності економічно відсталих районів, від так званих земельно-субсидійних коледжів негайно прийшла пропозиція про співпрацю. Ці коледжі дістали таку назву від часу Акту Морріла 1862 року; за цим актом федеральний уряд давав земельну субсидію кожному стейтові, і кожний стейт продавав землю, а на вторговані гроші закладав школи з галузі сільського господарства й техніки. Богато з наших теперішніх сільсько-господарських коледжів і досі ще дістають грошеву допомогу з цього джерела.

Історія цих сільсько-господарських коледжів стає ясна не тому тільки, що їхню пропозицію співпраці для розвитку наміченої програми прийняв був уряд, але й тому, що система таких коледжів багато заважила в житті Америки.

Тоді, коли запроваджувано цю систему, в Америці було ще мало людей, які хотіли б бути правниками, лікарями, священиками, учителями, або взагалі здобути ліпшу освіту. Проте дехто протестував проти такої системи освіти, як недемократичної. А сільсько-господарські стейти були зацікавлені в цьому, бо потребували фахівців із сільського господарства. Справа перейшла до Конгресу, і президент Лінкольн підписав акт Морріла.

Двадцять п'ять років згодом Конгрес ухвалив дати грошеву субсидію на організацію сільсько-господарських дослідних станцій при нових коледжах (тепер є 53 таких станцій). У 1914-му році Конгрес дозволив використовувати федеральні фонди на консолідацію праці сільсько-господарських коледжів та Департаменту Сільського господарства. За цим пляном персонал кожного такого коледжу має складатись з чоловіків і жінок—представників від сільського господарства, організацій сільської молоді тощо. Усі ці люди передавали своє знання, набуте в роботі по коледжах, людям, що жили й працювали в сільському господарстві.

Ця сільсько-господарська агрикулярна програма допомагає фармерам в Америці будувати своє господарство й життя. *Ось приміром: коли хтось купує чи аренду́є землю, він може викликати агента, щоб той своїми порадами допоміг йому організувати фарму.* Зразок ґрунту посилається на аналізу до дослідної стації сільсько-господарського коледжу, і ця станція каже фармерові, що найліпше сіяти на його землі та чим найліпше здобрювати цю землю. Також йому скажуть, що саме має найбільший попит на місцевому ринку. Фармера також навчать, як плекати худобу, і робитимуть цій худобі потім реґулярні щеплення проти хвороб.

Ця форма допомоги сільсько-господарських коледжів у співпраці з Департаментом Сільського господарства подібна до технічної допомоги, що її Сполучені Стейти почали вже давати в багатьох частинах світу, де уряд у цьому зацікавлений. Отже, легічно було прийняти пропозицію сільсько-господарських коледжів, особливо для розвитку сільського господарства за кордоном. Такого роду коледжі випускають тепер приблизно 3.000 на рік педагогів і техніків сільського господарства з інших країн і посилають багато своїх фахівців і експертів до інших країн, як інструкторів. А кілька коледжів узяли на себе безпосередню відповідальність за виконання програми, що її запропонував Президент.

Тепер Сполучені Стейти мають 69 сільсько-господарських субсидійних коледжів з понад півмільйоном студентів і студенток. Одержуючи субсидії від стейтових урядів, ці коледжі мають змогу брати низку плату за навчання, проте не однакову по різних стейтах, залежно від спроможности даного стейту. З нерезидентів свойого стейту звичайно береться вищу плату за навчання, але одинаково вона низька, якщо порівняти з такими приватними навчальними закладами.

Д-р В. Помірко, вет. лікар

ЗАГРОЗА СЛИНІВКИ-ЯЩУРА РОГАТОГО СКОТУ В АМЕРИЦІ

Вже від чотирьох років Америка видає величезні суми долярів на поборювання слинівки в Мехіку. Американці, свідомі небезпеки тісї зарази, рішились, що є перший раз в історії світу і вет. медицини, поборювати — пошесть у сусіда. Краще вигублювати у когось, хоч і це дуже дорого коштує, ніж у себе поносити всі наслідки з вибухом зарази. Слинівка до Мехіко дісталась з Пол. Америки. А в лютому п. р. появилась в Канаді, в провінції Саскечевен в околиці Ріджайна. Походження канадійської слинівки европейське, привіз її німецький переселенець, бо саме тепер в Німеччині шириться дуже гостра форма слинівки.

Америка знаходиться тепер в кліщах слинівки-прицици. І знову американські знавці поспішили до Канади, щоб спільно вигублювати заразу на місці в Канаді і за велику ціну не допустити до Америки.

Слинівка вже була в Америці в роках 1870, 1880, 1884, 1902, 1908, 1914, двічі в 1924 і один раз в 1929. Ті появи слинівки в Америці за вимком 1914 року тривали дуже коротко і були тільки в певних околицях. Та однак кошти вигублення коштували Америку 8,000,000 долярів а всі страти виносили 174,000,000 долярів. Вибух слинівки в 1914 році був дуже гострий і злосливий. Місце появи було близьке Нілес-Мішіґен в жовтні 1914, а ще в травні 1916 р. пошесть не була вигублена. Зараза тоді поширилась на 22 стейти і дистрикт Коломбія, і юнійні торговиці різень Шікаґа були тоді закриті.

Американці мають великий досвід в поборюванні пошести слинівки, бо від 1917 року поборюють її в Мехіко. До нині в Мехіко переведено понад 60,000,000 вакцинацій, а від кінець 1951 року вигублено понад один мільйон рогатого скота.

Поборювання пошести слинівки є радикальне і методи дуже драстичні. Всі хворі тварини вбивають а не хворі щеплять — вакцинують. Ті радикальні методи є спричинені тим, що зараза поширюється як вогонь, не має задержки. І дотепер в світі тільки американцям вдалось здержати похід слинівки в Мехіко. *Це і називають тепер в ветеринарійній науці „чудом". Той великий поступ в поборюванні слинівки завдячується найновішим досліджуванням над* причиною пошести. Слинівку спричинює т. зв. вірус і то один з найменших, які знаємо, а саме величини 3 мм. Життєва сила того віруса дуже велика. Нападає рогатий скот, безроги, вівці і кози, не нападає людей і коней. Вже відкрито чотири типи віруса слинівки, і доведено далі, що деякі типи мають по кілька варіянтів. Вже винайдено середники, що унешкідливлюють ділання віруса слинівки. Французькі учені вже і сфотографували цей вірус при помочі електронового мікроскопу. Далі доведено, що вірус слинівки переховується в лімфатичних залозах, в кістному шпіку, в шкірі, і тому є велика небезпека розширювання пошести при імпорті. Від загущення йонів водня в м'ясній тканині залежить живучість віруса. Касота обнижує живучість і інактивує вірус.

Фармер і годівельник с./г. тварин повинен знати, які є познаки тісї недуги, щоб на случай підозріння пошести негайно повідомити ветеринарні власти. А ті познаки є: міхурці-прищі між ратицями, кульгавка на одну або більше ніг, нехіть до вставання, безроги часто ходять на колінах. Міхурці — появляються на варґах, язику і дійках, з рота тягнеться липка слина, тварини мляскають губами, міхурці переходять в прищі, слідує біль при їжі, утрата апетиту, запалення вимени і панарацій — захітниця. А коли захворіє більше тварин а навіть всі, то це певний доказ пошести і тоді треба негайно доносити-рапортувати до найближчого стейтового чи федерального вет. лікаря.

Пошесть слинівки не є смертельною для домашніх тварин, тільки від 1—4 відсотків гине і то з дорослих, у молодняка відсоток загибелі сягає до 25.

Але пошесть слинівки несе з собою величезні господарські страти, так під час недуги як і довго по недузі. До тих господарських втрат належать передовсім спадок ваги у тучних штук, у Мехіко той спадок ваги виносив пересічно 138 (сто тридцять вісім) фунтів на штуку, страта молока і ціла низка наслідств по перехворуванні, що є довготривалі і злосливі.

Поява пошести слинівки с/г тварин в Америці принесла б з собою параліч сільсько-господарських плянувань. Не треба забувати, що на випадок війни вірус слинівки буде в репертуарі біологічних середників у ворога на загибіль домашніх тварин і їх продуктів.

В поході американців проти пошести слинівки дивує нас брак спеціяльного інституту і терену для досліджування над пошестю. Кажуть, що жоден стейт не хоче мати у себе такого сусідства. Хай тих кілька нотаток усвідомить українську спільноту а головно фармерів в Америці перед небезпекою **пошести слинівки-ящура-прищиці, що гряде.**

НОВИЙ СПОСІБ НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Сотні молодих новоканадійців навчаються в торонських школах англійської мови новими способами, які перш за все усувають нудьгу, що звичайно надходить у висліді монотонного і механічного вивчання слів та нових понять.

Кожна дитина, яка не знає англійської мови - а в нашому випадку це майже всі діти з европейського континенту - має визначеного товариша чи товаришку, завданням яких є помагати у вивчанні тієї мови. Дальше, учителі в Торонті велять розвішувати по стінах кляси різні предмети з англійськими написами їх назв. Це значно влегшує дитині запам'ятати нові назви з незнаною для неї вимовою, але для конкретних знаних їй речей.

Спеціяльну увагу кладуть учителі на зібрання інформацій про дитину та її дотеперішню освіту. Тому в приявности батьків докладно випитують новоприбулих дітей про рід школи та ступінь знання англійської мови, що її вони собі засвоїли в своїй батьківщині. При тій нагоді батьки часто довідуються вперше про час і місце курсів англійської мови для дорослих.

Часто буває так, що з уваги на англійську мову дітей новоканадійців треба приймати одну або й дві кляси нижче, як вони повинні бути, але вони згодом легко переходять до відповідної їм кляси, якщо тільки скоро опанують мову. Для всіх дітей новоканадійців є додаткові лекції англійської мови, поза звичайними шкільними зайняттями і предметами. Такі лекції відбуваються часто у формі проходу в околиці школи, бо це вможливлює вказати на більшу кількість предметів і назвати їхні імена для легшого запам'ятання.

Після двох-трьох місяців такого спеціяльного вишколу новоканадійці-школярі вже можуть брати участь у дискусіях цілої кляси та належно слідкувати за лекцією, а незабаром переходять до тих кляс, що відповідають їхній освіті, здобутій у рідному краю.

„Канадійська Сцена"

НОВЕ МЕХАНІЧНЕ СЕРЦЕ

У висліді праць інженерів Червоної Ради Дослідів та трьох лікарів шпиталю для хворих дітей у Торонті виготовлено машину, яка може перейняти функції серця на час більших і серйозніших операцій. Іншими словами, машина мусить втримати нормальний обіг крови в організмі заки лікар-оператор зоперує серце.

Три доктори, які допомагали конструувати цю машину, - А. Чют, Джон Кейт і В.Т. Мастард - покищо не зважуються вживати її підчас операцій серця, хіба в крайньому випадку. Проби з тією машиною виконувано на звірятах і вона виявилася задовільною. Згодом її застосовано до двох осіб - дітей, що інакше померли б, якщо б не виконано операції серця. Отже можна було зарискувати операцію при допомозі згаданої машини. Однак виявилися інші комплікації: підчас операції машина діяла справно, обіг крови був нормальний і пацієнти жили, але після операції їхні справжні серця не відновили своєї праці і тому пацієнти померли.

Тому всі три лікарі вважають, що цей новий винахід слід стосувати тільки у крайніх випадках так довго, доки ця машина не викаже своєї цілковитої справности в операціях людського серця.

„Канадійська Сцена"

ВІСТІ З УКРАЇНИ

(Нотатки з совєтської преси)

СОВЄТСЬКА КУЛЬТУРА НЕ ВЩЕПЛЮЄТЬСЯ

Про це „Рад. Укр." на прикладі села Мрин, районового будинку культури і досвіду інших сіл, пише: „Гуртків художньої самодіяльности, як не було, так і немає", „про колгоспні і бригадні клюби і бібліотеки можна судити з малюнку в стінгазеті, випущеної до звітно — виборних зборів у колгоспі. На малюнку похилений будинок з наглухо забитими дверима", „доросле населення чогось неохоче відвідує клюб, каже завідуюча клюбом села Лісні Хутори тов. Галиш". Про лекційну роботу районового будинку культури газета пише: „Серед прочитаних лекцій немає жодної про провідну ролю большевицької партії в боротьбі радянського народу за перемогу комунізму, про животворчу силу радянського патріотизму, про ленінсько-сталінську дружбу народів СССР, про споконвічну дружбу українського народу з великим російським народом, про реакційну суть буржуазної ідеології, особливо українського буржуазного націоналізму".

В останніх роках большевики настирливо намагаються опанувати і провадити комплексом духовного життя народу через пісні, розваги і т. п. Ми свого часу повідомляли, що для цього організовані тисячі хорових, танцювальних, драматичних і т. п. гуртків, але краєчок практики і осягів, тут освітлених, свідчить, що більшого успіху ці заходи не мають.

У ЛЬВОВІ ПРАСКА ДЛЯ ПРАСУВАННЯ „НАПРОКАТ"

„Більше року існують прокатні пункти побутового обслуговування при багатьох домоуправліннях Львова. За невелику плату тут завжди можна взяти напрокат приладдя для прання білизни, пилку, сокиру і інші господарські речі. Однак не зважаючи на вимоги трудящих розширити вже існуючі і відкрити нові пункти побутового обслужування, виконком львівської ради і комунальні організації міста ще не приділяють належної уваги цій важливій справі" („Рад. Укр." 13 березня).

Треба собі уявити образ життя в сучасному Львові, коли праску для прасування білизни, якийсь посуд для прання, сокиру, щоб поколоти чи врубати дров треба брати „напрокат" (винаймати) „за невелику плату" в домоуправлінні.

(У. Думка).

Сміх – це здоров'я

(з нотатника Ол. Зозулі)

Випалив

В одній українсько-американській парафіяльній школі, учитель українсько-американською мовою запитав учнів:

— Хто у большевицьких колгозах є босом?

Учні розгубилися. Один хлопчина, що недавно прибув з Европи, зірвався з місця й випалив:

— Усі босі, бо нема де і нема защо купити черевиків. Я це добре знаю.

Веселе життя

— Як не кажіть, а найкраще на іміграції живеться українському письменникові.

— Чому?

— Бо коли у письменника нема джабу — він пише, коли є гроші- він друкує написане, коли скучно, — читає надруковане.

— А чи бувають будь коли у письменника гроші?

— ?!...

Обмін без дипломатії

Цілий штаб аліянтів, протягом кількох місяців не може домовитись з комуністами, про обмін військово полоненими. А один український професор, протягом одного дня, за одного мертвого Гоголя виміняв двох руських письменників: М. Вовчка і М. Костомарова.

Треба вміти

— Ви знаєте, в цьому році свято соборности таки справді було соборне. В академії приймали участь усі партії, і усі були цілком задоволені рефератом.

— Бо всім нам Україна понад усе.

— Зовсім не через це. А тому, що промовець говорив 2 години про визвольну боротьбу українського народу в 18-20 роках і незгадав жодного прізвища керівників того руху. Треба вміти говорити.

Дві реклями

Американська радіо-рекляма запрошує: „купуйте найвищий ґатунок м'яса - - нема костей, нема товщу, що купите, — все з'їсте. Даємо в кредит, приймаємо замовлення по телефону, доставляємо м'ясо додому."

Совєтське радіо оголошує:„міністерство торгівлі востаннє попереджує, що займати черги біля м'ясних крамниць ще з вечора суворо заборонено. Так само заборонено стояти в черзі біля крамниць, і в часи торгівлі, коли в крамницях непредбачається м'яса."

На Народний Фонд на 1951 Рік Зложили:

(ЛИСТА ч. 44 по день 26. лютого 1952.)

КАЛІФОРНІЯ:

Белмонт: На коляду по $2: М. Кіс, Д. Міщанчук, П. Семків.

КОННЕКТИКАТ:

Ансонія: Олександер Тимченко $10.
Дербі: Раймонд О'Лір $10.
Гартфорд: С. Р. $10.
Ню Бритен: Д. К. $10.
Ню Гейвен: Богдан Кунько $10.

ДЕЛЕВЕР:

Вилмингтон: С. Тиравський $10; по $5: Михайло Дицьо, Сергій Ковальчук.

ІЛЛИНОЙ:

Шикаґо: Микола Войко $25; по $10: Михайло Валагурак, Михайло Баран (1952 р.), М. Вілецький, Юрій Кулінченко, Іван Лозинський, Василь Любас, Микола С. Орищак, Іван Серговський; по $5: Роман Думановський, Василь Гавриш, Юрій Небор, Іван Піх, Іван Скоморох.
Гарвей: Надія Людмила Хойнацька.

МЕРИЛЕНД:

Балтимор: По $10: Іван Барнич, Степан Івашко, Емануель Притула; Михайло Хомічак $5.
Принс Фредерік: І. Леськів коляда $1.

МАССАЧУЗЕТ:

Гайеніс: М. Саляк $2.
Орендж: В. Ліщинський $5.
Селім: Коляда: І. Андріївський $2; по $1: А. Ірха, Й. Ірха, Р. Левцун, В. Левцун, С. Зауличний.

МИШИҐЕН:

Дітройт: Зі свята Соборности (Архип Цісарук) $20; по $10: Микола Ціко, Архип Цісарук, Олекса Рябець (1952 р.); Богдан Скасків $10 і $1 на коляду; по $5: Іван Качмар, Роман Дацко.
Флінт: Український Горожанський Клюб $25.
Ґренд Рапідс: Антін Захарчук $5.
Москіґон Гейт: Микола Саноцький $10.
Вайндот: Степан Мисюґа $10.

МІННЕСОТА:

Міннеаполіс: По $10: Степан Бойко, Тадей Петришак, Микола Руденський.
Оватонна: Тарас Рущинський $10.

МІЗУРІ:

Гайкмен Гиллс: Коляда: І. Ремез $3; М. Ремез $2.
Ст. Джозеф: Український Католицький Клюб Молоді $25.
Ст. Луїс: Богдан Данилевич $10.

МОНТАНА:

Бовзмен: Г. Олейніков $2.

НЕВАДА:

Рено: П. Турчин коляда $2.

НЮ ДЖЕРЗІ:

Байон: Л. Бачинський з віча $54.
Кемден: Марія Четирко $10.
Елизабет: По $10: Стефан Гаврищук, д-р Ярослав Кальба; Микола Волошинович.
Френклин: Коляда по $2: С. Наврацький, П. Трешневський.
Ґлін Ґардней: І. Мартинович $10.
Ґрейстон ЛПарк: І .Варчак коляда $1.
Ірвинґтон: По $10: Андрій Мудровський, А. Сморжанюк.
Джерзі Сиґі: Український Народний Дім $25 (1952 р.); по $10: Василь Гіль (1952 р.), д-р Євген Котик, Зенон Салевич, Петро Ващинський, Михайло Жук, Іван Жулинський; Василь Бридун $5 (1952 р.); Д. Чайка $2.
Магва: Антін Маньківський $5 (1952 р.).
Ню Бронсвик: С. Крохмаль $10.
Нюарк: По $10: Іван Бурило, Юрій Дзюбенко, Семен Федейко, Володимир Кушнір (1952 р.); М. Шаркевич $5; А. Кійбіда $1.
Пассейк: По $10: д-р Євген Грабарчук, Тимко Олексів; по $5: о. Степан Клепарчук, Йосиф Кашалаба, о. Теодор Мартинюк, Василь Табачук.
Савт Плейнфілд: Василь Реновець $10; коляда: Т-во „Просвіта" $2; по $1: В. Хміль, Черник, п-ні М. Гулей, п-ні Н. Петриченко, Полегонький, п-ні М. Савчак, В. Співак, Ю Шарик.
Скач Олейс: д-р Микола Корнилів $10 (1952 р.).
Трентон: Р. Мосьпак $3.
Юніон: С .Генеґа коляда $2.

НЮ ЙОРК:

Амстердам: Василь Чучман $15 $15 (1952 р.); Микола Гнатишак $10
Асторія: Аврелія і Василь Лепцаі $20.
Бабилон: По $10: д-р Роман Кузів Теодор Скоробогатий.
Бронкс: Андрій Ясний $5.
Брруклин: По $10: д-р Василь Одинський, Мирослав Шміґель, д-р Яків Зозуля, С. Заяць.
Боффало: Коляда: д-р Теодор Парфанович $5, Володимир Петрівський $5; Ю. Захарко $1.50.
Коговз: По $10: Ярослав Білас, Роман Галькевич, Відділ Самопомочі
Елмайра Гайтс: Волод. Петрівський $10.
Форест Гиллс: Ізидор і Марія Демчук коляда $5.
Гемпстед: Стефан Бойків $10.
Горнел: Григорій Бобовник $5.
Гадзон: д-р Юліян Савчак $5.
Ланкастер: Іван аҐврон $2.
Ню Йорк Сиґі: Антонія і Михайло Савчук $20 (1952 р.); по $10: Любов Цісик, Михайло Чубак, Володимир Грицин, Осип Кіндратів, Василь Рендзяк, Михайло Підгірний, Павло Созанський, Українська Гетьманська Організація; по $5: Михайло Побер; по $3: П. Довбачук, С. Заяць; по $1: С. Нич, І. Сказеннік. На коляду: П. Петровський $2.
Рачестер: По $10: Микола, Кущак, Микола Словаківський, Ілько Жґута; Петро Сірик.
Ром: Василь Бих $10.
Ютика: По $10: Іван Яковенко, Григорій Шміґель.
Вотервлит: Володимир Доврмільський $10.
Вайтстон: Михайло Дудра $5.
Йонкерс: А. Попович $1.

ОГАЙО:

Акрон: Петро Гайда $5.
Берґгольц: По $10: Дмитро Юзьків, Іван Юзьків.
Клівленд: По $10: Марійн Гавур, Ярослав Городецький, Іван Ящук, К. Мельник, Григорій Оленчук, Микита Собота, Г. Татарин; д-р Іван Гурко $5; п-ні Н. Шейко $1. На коляду пожертвували: ппо $5: Осип Сененький, Дмитро Шмаґала; по $2: Г. Голубець, О. Копцюх, Д. Місько, Г. Степаник, І. Стремблюк; по $1: О. Вайко, П. Вайко, Д. Басалик, І. Букала, Є. Дмитренко, П. Е. (нечитке), М. Фомош, Є. Якубович, Я. Емець, П. Колесницький, В. Кухта, С. Кулинич, І. Кузьминський, М. Малиш, В. Миґаль, Я. Павлина, В. Разумов, І. Салук, А. Стецяк, М. Світлик, С. Сивий, І. Шиян, М. Тарасюк, Ю. Турчин, А. Вапай, Л. Ведмедик, С. Вирста, М. Задерецький, І. Жук, І. Жиґа .
Куяґоґа Фоллс: Андрій Дудра $5.
Лорейн: Василь Лівицький $5.
Юріксвилл: Захарій Мосюк $10.
Йонґстави: Константин Горбачевський $10 (1952 р.).

ПЕНСИВЕНІЯ:

Еликвіпа: Братство Св. Миколая (120 Відділ УНСоюзу) $200.
Амбрідж: 5. Відділ Укр. Робітничого Союзу $50; Федір Зелинський $15; Андрій Хлиста $13 (1952 р.); по $12: Дмитро Скробут, Михайло Скробут, Михайло Шибінський; по 11: Степан Іваницький, Михайло Кардаш, Захарій Коваль; по $10: Мирослав Халупяк, о. Григорій Хомицький, Семен Дністрян, Михайло Дзерин, Андрій Глушко, Іван Мельник, Ярослав Млинко, Осип Мицак, Василь Шалаґіда; по $5: Михайло Бринчак, Теодор Грицинк, Іван Ґарбінський, Василь Папінчак, Павло Пришляк, Михайло Родьо. Збірка дрібними на зборах (М. Шибінський), Григорій Войтенко; Я. Лисяк $3; по $2: Д. Андрусишин, Т. Баландяк, Г. Годзяк, Т. Гицак, Б. Коваль, Т. Олійник, В. Штубан, О. Табіш, М. Затхей; по $1: П. Андрусишин, К. Белей, В. Белей, І. Бобак, Є. Бурка, І. Челяк, Д. Фетчик, Л. Гриневич, І. Фринкевич, Л. Ґалий, М. Ярош, А. Карачок, В. Кміть, Е. Лаврик, Г. Лазар, І. Ліповський, М. Лисейко, Й. Мацюрак, П. Мідяновський, І. Мідзій, І. Новиковський, П. Потяк, А. Пшибильська, І. Савчишин, І. Сухий, А. Судія, Т. Судія, П. Сипливчак, В. Тарган, А. Терек. На коляду жертвували $6.50; по 5: Петро Андрусишин, Степан Віжик, Іван Бобак, о. Григорій Хомицький, Йосиф Строчак; по $3: Т. Грицик, І. Коріновський, А. Шафран; по $2: В. Баталик, Й. Вудзар, М. Халупяк, І. Чекановський, С. Дністрян, І. Ґарбінський, Д. Ґереґа, А. Глушко, Т. Гусак, М. Яриш, З. Коваль, М. Китафарид, М. Лисвич, Я. Лисяк, І. Мельник, М. Оципок, М. Папінчак, Д. Скрабут, А. Сирко, Ю. Войтович, Ф. Зелинський; Ю. Тима $1.50; по $1: І. Хома, І. Довгань, Д. Фетчик, І. Ґресь, М. Ґруна, В. Гендерсон, П. Гомзяк, Є. Грицик, С. Іваницький, Ю. Іваськевич, М. Кардаш, Є. Лисак, О. Лисевич, М. Макар, Т. Олійник, Т. Орловський, І. Папінчак, І. Віто, Л. Зазвірський.
Карнеґі: По $10: Юрко Харків, Іван Козяк, Н.Н.; Микола Венґрин $5.
Клертон: Андрій Плавяк $10 (1952 щ.).
Честер: Мирослав Крамар $10.
Донора: Сенько Борись $5.
Іверзон: Катерина і Петро Лучка
Фер Овкс: Іван Войтович $5 і на коляду $3.
Фирд Сиґі: Михайло і Мар. Летчак $4.
Ґленвуд: Василь Ванат $20; по $10: Осип Бачинський, Федір Дзінак, І. Гільщанський, Марія Кузьо, Володимир Мудрик, Степан Перекішка.
Жанет: о. Ігнат Галушка $10 (1952 р.); Степан Купчак $5.
Джанстави: Українська Православна Громада з листопадової панахиди $14; Михайло Гришак $5.
Летроб: Укр. Католицька Церква св. Марії $10; о. Іван Оришкевич $5.
Лічбурґ: Володимир Вогонович $10.
Літсдейл: Д. Столяр коляда $2.
Линдора: Михайло Марків $50; по $10: Анастазія Дмитрик, Катерина Ґриньок, Микола Криницький, о. Орест Кулик, Осип Лупань, Іван Марків, Юлія Маркович, Михайло Павук, Украін.-Американський Горожанський Клюб, Український Жіночий Клюб при Правосл. Укр. Церкві, Микола Тимків; по $5: Анна Адамовська, Василь Бунґа, Микола Бурка стар., Леон Еліс, Василь Еліс, Павло Лончина, о. Олексів Петро (на УПА), Михайло Оцпипок; М. Марків $2.
Мек Кіспорт: По $10: Михайло Волос, Петро Волос; Іван Хоминець $5.
Мек КісРакс: По $10: Іван Коритко, Іван Сабай.
Монисін: Франк Янковський $10 (1952 р.).
Ню Александрія: Україн. Католицька Громада $5.
Ню Кестл: Степан Мороз $10.
Филаделфія: По $10: Михайло Канюка, Володимир Луцишин, Микола Мартиневич, Олександер Михалюк, д-р Теодозій Сеньковський; Василь Слободян $5.
Фенікс:вил: Михайло Сех $20.
Пітсбурґ: Український Запомоговий Союз $50 (1952 р.); Відділ Т-ва „Самопоміч" $25; збірна листа коляд Пітсбурґ Норт (Степан Блашків) $13; по $10: Сепан Блашків, Василь Бобурчак, Юстина Чепелис, Михайло Добрянський, Петро Довбуш, Василь Джуґан, Василь Форенц, Павло Ґерманський, Павло Гірний, Дмитро Головатий, Михайло Котула, Флоріян Кульчицький, Клим Маланій, Володимир Малевич, Михайло Миськів, Петро Мисько, Дмитро Нагайський, Михайло Олійник (1952 р.), Василь Олійник, Володимир Павлович, Панько Плакс, Іван Свищ, Василь Шабатура (1952 р.), Петро Щерба, Петро Шаґала, Марія і Юрій Турчин, Михайло Тимчик, Іван Васильчук, Петро Велгон, Іван Велц, Осип Вертелецький; по $5: Теодор Дмитерко; по $4: Степан Томашівський; по $2: М. Бобик, В. Коваль; по $1: Ю. Іваницький.
Потсвил: А. Любинський коляду $2.
Ренкин: Йосиф Примак $5.
Шрпсвил: Пилип Ясновський $10.

РОВД АЙЛЕНД:

Провіденс: Омелян Рекрут $10.
Вест Вервік: А. Матвійшин $10.
Вунсакет: Анна і Йосиф Кава у річницю смерти сина Івана, що погиб у 1943 р. на Пацифіку, $10 (1952р.).

ТЕКСАС:

Гюстон: По $10: П. С. Галек, Наталія Желада. На коляду жертвували: по $10: Михайло Балабан, Віктор Балабан, Артеміль Газдишин; по $5: Дмитро Куріца; по $4: І. Заблоцький; по $3: М. Фесенко, М. Янко, Т. Телезда; по $2.50: О. Кемптон-Балабан; по $2: П. Біщук, К. Крупський, І. Марсів, П. Желада; по $1: І. Гайдук, С. Іськів, І. Левчинський, І. Висак.

ЮТА:

Солт Лейк Сиґі: Филимон Украдига $10.

ВЕСТ ВІРДЖІНІЯ

Вейтон: Василь Глинянський $20.
Ґвилінґ: Гриць Саґан $10.

ВИСКАНЗИН:

Джеферсон: Ігор Швець $5.
Лейдісміт: Д. Дмитращук $5.

КАНАДА:

Онтаріо: Торонтон: В. Дувало $10.

ПОПРАВКИ:

Перт Амбой: Не 315 від. УНСоюзу, але п. Павло Гаврилів зложив на УНФонд $50 за 1952 р.; зате 315 відділ УНСоюзу зложив $10.
Геркімер: Оголошені в виказі з Геркімер п.п. Волод. Петришин і Василь Костів попали до цього списку помилково; вони вплатили свої датки в інших місцевостях.
Йонкерс. Н. Й.: Д-р Л. Зарицький $10; Я. Зарицька $10 на 1951 рік.

Національний Даток пересилайте:

Ukrainian Congress Committe of America, P. O. Box 721, Church St. Annex

З КОНТРОЛІ МАЙНА І ДІЛОВОДСТВА У. Н. СОЮЗУ ЗА 1951 РІК, ПЕРЕВЕДЕНОЇ В ДНЯХ ВІД 10-ГО ДО 17-ГО БЕРЕЗНЯ 1952 РОКУ.

(Докінчення зі ст. 5)

В загальній сумі майна У. Н. Союзу є втягнені 223 невиплачених сирітських частей разом з відсотками в сумі $90,880.67.

Крім вище наведеного звіту Головна Контрольна Комісія стверджує, що з кінцем 31. грудня 1951 року остає невиплачених 15 посмертних запомог на суму $9,558.80 і 5 виплатних ендавмент на суму $2,207.79. Їх невиплачено досі з браку відповідних документів, потрібних до виплати.

ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ ОРГАНУ „СВОБОДА"

за час від 1. січня до 31. грудня 1951 року.

Готівка з кінцем 31. грудня 1950 року осталася	$ 2,098.60
Прихід за час від 1. січня до 31. грудня 1951 року	161,218.54
Разом	$163,317.14
Розхід за час від 1. січня до 31. грудня 1951 року	157,270.97
Осталась готівка з кінцем 31. грудня 1951 року	$ 6,046.17

Повища готівка є вже включена до адміністраційного фонду і є зачислена в загальному майні У. Н. Союзу.

Витяг зо звіту Актюарія У. Н. Союзу.

Смертність старших членів в 1951 році була 73.1%, а молодечого департаменту 13.9%. Разом обох департаментів 68.6%.

Оцінка грамот обох департаментів є 127.7%.

Інвестиції У. Н. Союзу принесли в 1951 році 3.04%.

Загальний приріст майна за 1951 рік.

Майно старших членів і молодечого департаменту з кінцем 31. грудня 1951 року	$12,955,122.62
Майно старших членів і молодечого департаменту з кінцем 31. грудня 1950 року було	11,920,220.80
Приріст майна обох депаратаметів за 1951 рік	$ 1,034,901.82

Головна Контрольна Комісія У. Н. Союзу, перевівши в днях 10—16 березня 1952 р. основну контролю майна, діловодства, господарки й організаційного життя У. Н. Союзу, стверджує, що майно зростає, господарка є добра, діловодство є дуже старанне, а організаційне життя виказує за останній рік значні успіхи.

Дмитро Капітула, Степан Куропась, Володимир Гірняк, В. Коссар, Д-р А. Т. Кібзей.